

Venstre satser på skolen, tar vare på naturen og skaper flere nye jobber.

Stavanger Venstres
alternative budsjett
2021-2024.

VENSTRE

Innledning

Venstres kommunestyregruppe presenterer med dette vårt budsjettforslag for Stavanger i perioden 2021 - 2024. I budsjettet har Venstre vært opptatt av å vise hvordan det kan skapes et grønnere og rausere Stavanger som satser på barna og tar på alvor de utfordringene vi har foran oss som samfunn.

Dette er et budsjett hvor Venstres sosialliberale ideologi rendyrkes, og hvor velgerne får se hvordan budsjettet kunne sett ut om Venstre fikk fullt gjennomslag for vår primærpolitikk for hele Stavanger kommune.

Stavanger står nå overfor noen veivalg. Vi kan fortsette som før, levere kommunale omsorgstjenester slik vi alltid har gjort, og legge til grunn at inntektene fra olje- og gassnæringen vil fortsette på dagens nivå også de neste 15-30 år. Det ville vært et enkelt behagelig valg for dagens lokalpolitikere. Venstre mener det ville være uansvarlig.

Venstres budsjett tar på alvor det enorme behovet for omstilling av kommuneøkonomien Stavanger står overfor, og viser hvordan driften kan tilpasses til et bærekraftig nivå. Det er et budsjett som satser på grunderskap, nye arbeidsplasser i hele kommunen og en økt bredde i det regionale næringslivet. Det er et budsjett som vektlegger samarbeid med våre nabokommuner foran alenegang.

Det er et budsjett som viser hvordan Venstre vil fortsette å utvikle de kommunale tjenestene gjennom modernisering, innovasjon og digitalisering. Slik kan innbyggerne våre få en kommune med landets aller beste kommunale tjenester.

Venstres budsjettalternativ tar på alvor de utfordringene vi står overfor som samfunn, lokalt, nasjonalt og globalt. Venstres budsjett er et styrket budsjett for miljøet, for de som trenger det mest og et budsjett som satser på gode barnehager og skoler i hele kommunen. Dette er et helhetlig og ansvarlig budsjett som vi er stolte av. Dette er grønn, sosialliberal Venstre-politikk på sitt beste.

Venstres kommunestyregruppe

14. desember 2020

Jan Erik Søndeland
gruppeleder

Mette Vabø
kommunestyrerepresentant

Kjartan Alexander Lunde
kommunestyrerepresentant

Innhold

1	Venstres hovedprioriteringer	4
2	Det viktigste først: Historisk satsing på barns oppvekst	5
3	En grønn kommune som når målet om 80 % utslippskutt	9
4	Et varmere og rausere lokalsamfunn	11
5	Venstre forsvare kulturbymen Stavanger!.....	13
6	Trehusbyen, byutvikling og kulturminnevern	16
7	Et levende lokalsamfunn	17
8	Næringsutvikling: Grunderskap, innovasjon, omstilling	19
9	Ansvarlig økonomistyring.....	21
10	Noter til tallbudsjettet	30

1 Venstres hovedprioriteringer

100 nye årsverk til barnehage, skole og SFO

Venstre styrker driften av barnehagene, skole og SFO med over 100 årsverk årlig. I barnehagen alene gjennomfører vi et betydelig løft for økt grunnbemanning og innvilger ansettelser av 25 nye årsverk. Det innføres skolepsykologer og flere helsesykepleiere.

Venstre går også inn for betydningsfulle investeringer i skolebygg. Venstre prioriterer rehabilitering og nybygg ved Kvernevik skole innen 2023 og Tastaveden skole innen 2022.

Klima og miljø: Nye offensive tiltak for 80% klimagasskutt innen 2030

Venstre bygger videre på gjennomslagene vi har fått innen klima- og miljøsaker de foregående valgperiodene, og forsterker innsatsen betydelig for de kommende årene. Venstres budsjettalternativ tilrettelegger for at Stavangers målsetning om 80 prosent klimagasskutt innen 2030 oppfylles.

Venstre dobler budsjettene for bygging av sykkelveier, sikrer full finansering for etablering av landstrøm for cruiseskip innen 2022 og går inn for bygging av et hurtig skinnegående kollektivtilbud mellom Stavanger sentrum, Ullandhaug og Forus. Stavanger ble kåret til årets elbil-hovedstad i 2019. Venstre styrker satsingen på elektrifisering av bilparken betydelig.

Venstre står opp for kulturbyen Stavanger

Etter de nye flertallspartiene overtok makten i Stavanger har prioriteringene til kultursektoren blitt satt under betydelig press. Stadige kuttforsøk og angrep på etablerte institusjoner har blitt avløst av at koronapandemien benyttet som argumentasjon for nye kutt i sektoren.

Venstre er kulturlivets største forsvarer og avviser alle forsøk på nedbygging av Stavanger som kulturby. Venstre reverserer kommunedirektørens kuttforslag i byens kulturinstitusjoner og styrker kultursektoren med en rekke nye ordninger, innen blant annet stipender, festivaler, med mer.

Byutvikling og kulturminnevern

Venstre foreslår å etablere en arkitekturstrategi og innføre en byarkitekt i Stavanger kommune som skal ha samme ansvar for det nyskapende som byantikvaren har for det verneverdige. Byantikvaren styrkes med en ekstra stilling og vernemillionen gjeninnføres, tredobles og gjøres gjeldende også for kommunedelene Storhaug og Eiganes & Våland. Byggesaksavdelingen innvilges to nye stillinger for å tilby raskere saksbehandling for innbyggere og utbyggere.

En rausere og mer inkluderende kommune

Stavanger skal være en god og trygg kommune for alle, uansett den enkeltes alder, økonomi og helsemessig situasjon. I dette budsjettet fortsetter Venstre kampen for inkludering og sosial utjevning. Det bevilges friske budsjettmidler og iverksettes en rekke nye tiltak for å bedre hverdagen til syke, rusavhengige og funksjons- og utviklingshemmede.

2 Det viktigste først: Historisk satsing på barns oppvekst

Barnehage

Venstre vil arbeide for å sikre god og jevn kvalitet i alle kommunens barnehager. Vi vil sørge for at alle barn har mulighet til å gå i en barnehage nær der de bor.

Spesielt tilrettelagte avdelinger (STA) i barnehagen skjerms fra nedleggelse og kutt

Venstre mener det er viktig å beholde STA-tilbudet på de åtte avdelingene som har dette i dag og reverserer kommunedirektørens kutt i dette tilbudet. STA-tilbudet må sees i sammenheng med det særskilt tilrettelagte opplæringstilbudet i skolen slik at vi sørger for gode overganger mellom barnehagen og skolen.

Økt grunnbemanning barnehage (25 nye årsverk)

Venstre vil ha en barnehage der alle barn får være med, og hvor alle barn blir sett tidlig. Derfor gjennomfører vi et betydelig løft for bemanningen i Stavangerbarnehagen og styrker rammene med 25 nye årsverk. I tillegg reverseres kommunedirektørens forslag til kutt i satsingen på økt bemanning i barnehagene i levekårsutsatte områder. Dette er viktig for å ivareta barnas språkutvikling. Totalt styrkes barnehagene med om lag 27 millioner kroner årlig.

Noen barnehager i Stavanger har utfordringer med lav bemanning og pedagogtethet. Dette medfører økt slitasje på de ansatte, potensielt høyere sykefravær og kan medføre at barn ikke får det gode barnehagetilbudet som er ønskelig. Det bes om en sak til utvalg for oppvekst og utdanning snarest hvor det gis en anbefaling til hvordan de økte ressursene best kan disponeres. Mulige ordninger kan eksempelvis være øremerking til enkelte barnehager, særskilt prioritering av utvalgte kommunedeler, kombinasjoner av disse, m.v.

Skole

Økt voksentetthet i skolen (40-50 nye årsverk)

Skolen er den viktigste arenaen for utjevning av sosiale forskjeller og samfunnets oppgave med å gi alle barn fundamentet som lar dem bygge gode liv, leve ut sine drømmer og bidra tilbake til samfunnet.

Kommunedirektøren har foreslått å styrke 1.-4. trinn i skolen med 40 millioner kroner. Samtidig som andre effektivitetskrav er pålagt er den reelle økningen netto lavere. Venstre motvirker dette ved å styrke 1.-4. trinn med 10 millioner kroner ytterligere, tilsvarende 10 årsverk. Venstre mener det også trengs en styrking av både mellom- og ungdomstrinnene i Stavangerskolen. De årlige budsjetttrammene for 5.-7. trinn styrkes derfor med 15 millioner og ungdomstrinnet med 20 millioner kroner.

I sum tilfører Venstre 40-50 nye årsverk for å gi elevene i Stavangerskolen enda bedre oppfølging. Dette kommer som tillegg til satsingene på helsesykepleiere og skolepsykologer.

Skolepsykologer (3 stillinger)

Det innføres en helt ny ordning med skolepsykologer som inngår i skolehelsetjenestens tverrfaglige team for ungdomsskolen. Formålet skal være at elevene får raskt tilbud om samtaler ved behov. Det ansettes 3 skolepsykologer som tilknyttes helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Kommunedeler med levekårsutfordringer gis prioritet. Skolepsykolog-tjenesten evalueres etter to år, med formål å styrke denne ytterligere basert på de erfaringene som er opparbeidet.

Flere helsesykepleiere (6 årsverk)

Det er stort behov for flere helsesykepleiere i Stavanger. Helsedirektoratets bemanningsnorm er underoppfylt på både barne- og ungdomstrinnet og hovedutfordringen som må løses er mangelen på tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. Det legges frem sak for kommunestyret våren 2021 med anbefaling på hvordan Helsedirektoratets bemanningsnorm kan nås.

Det settes i første omgang av midler til 6 nye helsesykepleierstillinger. Nyansettelser skal prioriteres inn i ungdomstrinnene. Dette antallet skal oppjusteres fortløpende i tråd med bedret rekrutteringssituasjon, med sikte på full oppfyllelse av helsedirektoratets bemanningsnorm raskest mulig. Kommunedirektøren rapporterer status på arbeidet til utvalg for helse og velferd halvårlig.

STOLT og spesialundervisning

Venstre ønsker en mer gradvis reduksjon av tilskuddssatsen i særskilt tilrettelagte opplæringstilbud (STOLT). Det må ligge inne midler til omstilling og kartlegging slik at vi sikrer at alle skoler har tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse til å tilrettelegge for alle elever. Det legges inn omstillingsmidler i 2021 hvor en prosjektgruppe ser på struktur og kvalitet knyttet til kompetanse for elevens beste og foresattes trygghet. Derfor reduseres kuttet i 2021 og 2022 med henholdsvis 1,8 og 3,6 millioner kroner.

Omstilling Lenden

I forbindelse med det pågående arbeidet med å styrke hver enkelt skole med eget ressursteam, så er det svært viktig at den kompetanse og erfaring som over mange år er bygd opp på Lenden ikke går tapt. Det må også sikres at barn og ungdom med psykososiale vansker ikke blir skadelidende i en overgangsfase når omstruktureringer gjennomføres. Det fremmes en sak til hovedutvalg for oppvekst og utdanning der det vurderes å samle PPT og Lenden i en felles enhet, slik at ressursene ivaretas på en best mulig måte. Ved samlokalisering skal sparte driftsutgifter til fasiliteter gå til å beholde stillinger og kompetanse.

Mobbeombud (heltidsstilling)

Stavanger kommune skal være blant de beste landet i arbeidet mot mobbing. Ordningen med mobbeombud styrkes til en 100 % stilling med fra 2021, slik at ombudet kan virke i tråd med intensjonen gitt av vedtak i kommunalstyret for oppvekst i sak 29/16.

Rekruttere flere mannlige lærere

Alle barn som starter på skolen skal få møte både mannlige og kvinnelige lærere. Både jenter og gutter trenger rollemodeller av begge kjønn. Men dessverre er det slik i dag at bare hver fjerde lærer i grunnskolen er mann. Det bes om en sak til hovedutvalg for oppvekst og utdanning som angir konkrete tiltak for hvordan kommunen i større grad kan lykkes med å rekruttere lærere av begge kjønn.

Forsøksordning med karakterfrie valgfag

Utvalg for oppvekst og utdanning får en sak i løpet av 2021 om gjennomføring av forsøksordning med karakterfrie valgfag.

Newton-rommet

Newton ENERGI-rom på Norsk Oljemuseum er et spesialinnredet og inspirerende undervisningsrom der elevene gjennom praktiske aktiviteter får gode opplevelser med realfagene. Alle elever på 9. trinn i Stavanger kommune får besøke Newton-rommet, og får oppgaver og utfordringer knyttet til to kompetansemål: Produksjon av energi fra fornybare og ikke-fornybare energikilder og dannelse av råolje og naturgass. Elevene lærer også om klima- og miljøkonsekvenser knyttet til disse emnene. Undervisningsopplegget inkluderer for- og etterarbeid på skolen og to dager i Newton-rommet.

Venstre ønsker mer av slike alternative og praktiske anlagte undervisningsmetoder, og avviser derfor kommunedirektørens forslag om å legge ned tilbudet. Det er nettopp slike tilbud vi bør gi for å inspirere ungdommene våre og stimulere motivasjonen til ungdomsskoleelevene. Vi reverserer derfor kommunedirektørens forslag på kutt på kr 800.000 hvert år i perioden.

Tastaveden skole (klar til 2022/2023)

Venstre avviser kommunedirektørens forslag om å legge ned skolen, og holder fast på vår politikk om at Tastaveden skole skal få leve videre. Tastaveden har stort behov for rehabilitering og derfor la Venstre også inn igjen friske midler til rehabiliteringen i forbindelse med forrige budsjettvedtak, når kommunedirektøren da foreslo å utsette rehabiliteringen. Venstre er kritiske til at

rehabiliteringsarbeidet ikke er kommet i gang i løpet av 2020 og vil holde flertallspartiene ansvarlige dersom det ikke kommer en positiv avklaring før årsskiftet og at arbeidet kan komme på spor igjen snarest fra 2021. Venstre innvilger hele investeringsbehovet på 231 millioner kroner.

Kvernevik skole og bydelskulturskole (klar til 2023)

Venstre vil satse på Kvernevik og har hele tiden vært tydelige på at Kvernevik skole skal oppgraderes, gis nye bygg og tilpasses til ny pedagogikk. Oppgradert skole i Kvernevik er en viktig del av det pågående løftet for bydelen, med svømmehall, og bydelshus. Venstre går derfor imot kommunedirektørens forslag om å utsette prosjektet på ubestemt tid, og bevilger det fulle investeringsbehov på 196 millioner kroner til formålet. Dette inkluderer også en ny bydelskulturskole.

Vaulen skole

Vaulen skole er idag en B21 skole og hadde 677 elever i skoleåret 2019/2020. Nye Vaulen skole planlegges nå for en B28 skole (7 trinn med 4 paralleller), med makskapasitet på 840 elever. Det er lagt til grunn 750 elever for nye Vaulen skole jfr formannskapssak 38/19 gir det ca 16,5 kvm uteareal per elev å bygge på eksisterende tomt. På svar fra spørsmål fra Venstre i utvalg for miljø og utbygging (UMU) 18. november 2020 opplyser kommunedirektøren at det nå planlegges med et uteareal per elev på 18 kvm, men at det jobbes med å få økt dette til 20 kvm.

Nasjonale normkrav (jfr Helsedirektoratet i 2008) er 50 kvm per elev, men i en kommende ny veileder neste år forventes denne satt til 30 kvm per elev. Venstre er bekymret for at flertallspartiernes beslutning om å bygge nye Vaulen skole som en stor B28-skole eksisterende tomt i Auglendsbakken 27 vil medføre at elevene får et dårligere lærings- og skolemiljø som følge av at tilgangen på uteareal vil bryte alle nasjonale normkrav.

Venstre ber om at arbeidet med utvidelse av uteareal per elev til 20 kvm intensiveres og at det legges frem en konsekvensanalyse som kartlegger avbøtende tiltak dersom ikke det kan oppnås 30 kvm uteareal per elev for nye Vaulen skole. I denne vurderingen må muligheten for etablering av skole på Mariero-tomta vurderes som supplement til den nye skolen i Auglendsbakken 27, slik at elevene i kommunedelen får gå på skoler som er i henhold til nasjonale normkrav.

Skolemat – kantiner på alle skoler

Venstre mener at alle skoler bør ha kantinefasiliteter der elevene selv kan kjøpe maten de ønsker å spise på skolen. Venstre vil erstatte nåværende ordning med skolemat med en målrettet satsing hvor skolemat i stedet gjøres tilgjengelig i levekårsutsatte områder. Det skal være mulig at elever får finansiert skolemateren (kantinekort). Det iverksettes en kartlegging over skolenes nåværende fasiliteter og hva som må til av tilrettelegging for å muliggjøre et slikt tilbud. Sak legges frem for utvalg for oppvekst og utdanning.

SFO

Gratis SFO for lavinntektsfamilier gjeninnføres

En universell ordning med gratis SFO for alle elever på 1. trinn ble innført av flertallspartiene med virkning fra andre halvår 2020. Ordningen er velment, men treffer svært skjevt ved at barn fra over gjennomsnittlig rike og velstående familier begunstiges uten behov, til en svært høy kostnad for kommunen (30 millioner kroner årlig).

Disse midlene vil Venstre omdisponere og bruke på en bedre måte. Venstre går derfor inn for å avvikle ordningen med universell gratis SFO i 1. klasse, og innfører i stedet gratis SFO for lavinntektsfamilier, slik regjeringen har sikret og finansiert som en nasjonal ordning.

Økt voksentetthet i SFO (25 årsverk)

Samtidig som gratis SFO opprettholdes for lavinntektsfamilier omdisponerer Venstre betydelige beløp til styrking av voksentettheten i SFO. I årets budsjettvedtak innvilger Venstre en økt ramme tilsvarende

25 årsverk. Det vil lette arbeidspress på den enkelte ansatte samtidig som barna får bedre oppfølging. Effekten av tiltaket skal evalueres etter ett år.

Inkludering og ungdomsmiljø

Uteseksjonen og fritidsseksjonen styrkes

Venstre ønsker å styrke arbeidet med ungdom i Stavanger. Gjennom økt satsing på uteseksjonen og fritidsseksjonen vil vi tilrettelegge for et godt ungdomsmiljø. Uteseksjonen skal forsterke arbeidet med forebygging av vold og rusmidler. Venstre vil også styrke fritidstilbudet til ungdom, spesielt i helgene.

Ferieordninger for elever med funksjonshemming

Utvalg for oppvekst og utdanning får en sak i løpet av 2021 for hvordan man kan styrke ferieordningene for elever med funksjonshemming.

Styrket inkludering og helsetilbud for LHBTIQ+-befolkningen

Venstre ønsker å styrke kommunens helsetilbud og inkluderingsarbeid overfor LHBTIQ+-befolkningen. Kommunedirektøren bes utrede hvordan Stavanger kan gå i front i vårt inkluderingsarbeidet og hvordan helsetilbudet kan styrkes. Kommunedirektøren bes utarbeide en helhetlig sak og skissere aktuelle tiltak, med særlig vekt på de unge. Det innhentes erfaringer fra andre kommuner. Sak legges frem for utvalg for oppvekst og utdanning, og utvalg for helse og velferd.

3 En grønn kommune som når målet om 80 % utslippskutt

Venstre fikk i 2018 gjennomslag for en målsetning om 80 % kutt av klimagasser i Stavanger innen 2030. I Venstres alternative budsjett forslår vi ytterligere tiltak i tillegg til de som allerede er vedtatt i den ambisiøse klimaplanen. Venstres budsjett er et grønt budsjett som kutter utslipp, belønner klimavennlig atferd og som vil gjøre det mulig for Stavanger å nå målet om 80 % kutt innen 2030. Det er en ambisiøs målsetting som krever ambisiøse tiltak.

Skal vi lykkes i å stoppe klimaendringene må alle bidra. I Stavanger har vi alle forutsetninger for å lykkes. Fordelen er en grønnere by med renere luft, raskere fremkommelighet og hvor det også lønner seg økonomisk å ta grønne valg i hverdagen.

Dobling av byggetakten for sykkelveier

Venstre vil gjøre det tryggere og enklere å sykle i Stavanger. Derfor dobles størrelsen på sykkelfondet fra 20 millioner til 40 millioner kroner årlig. Dette gjør det mulig å få doble byggehastigheten, slik at flere sykkelveier kan ferdigstilles tidligere. Venstre ønsker å knytte de bynære kommunedelene sammen med hverandre, sykkelstamveien og Stavanger sentrum. En betydelig andel av de økte midlene skal benyttes i de nye kommunedelene Finnøy og Rennesøy. På Rennesøy skal det gis økt prioritering til strekningen Vikevåg - Østhusvik. På Finnøy skal det gis økt prioritering til sykkelveier til og fra Judaberg.

Klima- og miljøfondet styrkes med 30 mill kroner

Forrige valgperiode fikk Venstre gjennomslag for opprettelsen av et klima- og miljøfond, finansiert av inntektene fra piggdekkavgiften. Dette har blant annet gjort det mulig å fase ut gamle vedovner og gi sameier og borettslag støtte til etablering av ladeinfrastruktur for elbiler.

Venstre setter nå av 30 millioner kroner i økte midler, slik at flere klima- og miljøtiltak kan støttes. I samarbeid med Kolumbus skal antall el-bysykler dobles, og det skal settes ut stasjoner for disse i alle kommunedelssentra og ved alle viktige kollektivknutepunkt. Venstre ber kommunedirektøren prioritere dette arbeidet og legge frem en utrullingsplan for el-bysykler for utvalg for miljø og utbygging snarest mulig i 2021.

Posisjonen som Norges elbil-hovedstad må befestes

Venstre har over mange år jobbet målrettet med å gjøre det attraktivt å bruke elbil i Stavanger. Som resultat av dette ble Stavanger kåret til Norges elbil-hovedstad i 2019. Stavanger hadde i 2019 størst prosentvis vekst i antall elbiler, bygde flest ladere, hadde minst ladekø og elbileierne i kommunen var mest fornøyd med ladetilbudet.

Kommunedirektøren stopper i sitt budsjett etablering av flere ladestolper for elbil etter 2021. For å skape en bykommune med ren luft for innbyggerne og nå målsetningen om 80 % kutt innen 2030, mener Venstre arbeidet med tilrettelegging for elbiler må fortsette for fullt. Venstre dobler derfor utrullingstakten på ladestolper og gir en årlig ramme på 4 millioner kroner, totalt 16 millioner kroner i perioden.

Skinnegående kollektivtilbud til Ullandhaug

Stavanger lufthavn på Sola har den laveste kollektivandelen av flyplassene i byområdet i Norge. På Ullandhaug pågår bygging av nytt sykehus samtidig som universitetet utvides. Ullandhaug-området vil bli en av regionens største knutepunkt for reisende mellom jobb, studier, hjem og andre gjøremål. For å nå målet om 80 % utslippskutt er det derfor avgjørende at dette området knyttes sammen med de øvrige knutepunktene i byregionen, slik at flest mulig av disse reisene kan foregå uten fossile utslipp.

Venstre ønsker å bygge en ny, hurtig skinnegående kollektivløsning fra Stavanger sentrum til Ullandhaug, Forus og flyplassen. Planavdelingen bes snart starte opp arbeidet med en kommunedelplan for skinnegående kollektivløsning til Ullandhaug. Det framlegges en sak i første kvartal 2021 for utvalg for by- og samfunnsutvikling om hvordan framdrift kan legges opp.

Dersom staten setter av ytterligere ressurser til utredning av skinnegående bane i NTP 2022 - 2033 skal innsatsen med utredning samordnes med staten.

CO2-rensing av avfallsanlegget på Forus

Forbrenningsanlegget på Forus utgjør regionens største punktutslipp av CO₂ (100 000 tonn per år), noe som tilsvarer 5 % av utslippet i regionen. En studie utført høsten 2020 viser at det er mulig å fange 90 % av disse utslippene, og at rensianlegg for dette vil kunne være i drift fra 2026. Venstre ber Lyse Neo og IVAR IKS som majoritetseiere av avfallsanleggene på vegne av Stavanger kommune og nabokommunene gi full prioritet til arbeidet med å utarbeide et beslutningsgrunnlag innen 2022 for investering i CO₂-fangstanlegg på Forus. Venstre ber også om at det søkes ekstern finansiering fra EUs innovasjonsfond, som ventelig åpner for søknader i oktober 2021.

Urban nasjonalpark til Stavanger innen 2030

For å skape en bykommune som er god å bo og leve i også i fremtiden er det viktig å ta vare på og verne de grønne lungene. Spesielt er det viktig når bykjernen vokser seg tettere i henhold til den langsiktige byutviklingsstrategien for regionen. Stavanger har unike urbane park- og grøntområder ved Vålandsskogen, Mosvatnet, Vannassen og Sørmarka. Ved å knytte disse sammen gjennom opparbeiding av grønne passasjer kan Stavanger etablere Norges første urbane nasjonalpark.

Det igangsettes et forprosjekt for å kartlegge hvordan en urban nasjonalpark kan etableres i området Vålandsskogen - Mosvatnet - Vannassen – Sørmarka innen 2030. Arbeidet sees i sammenheng med miljødirektoratets verneforslag for Mosvatnet og samarbeid med det britiske programmet National Park City Foundation (NPCF) vurderes. Det settes av kr. 700 000 til et forprosjekt i 2021.

Cruiseskip på landstrøm innen 2022

Venstre mener Stavanger kommune må benytte sin posisjon som internasjonalt attraktiv cruisedestinasjon til skape insentiver for et grønnere cruiseindustri. Koronapandemien forventes kommet under kontroll i løpet av 2021. I 2022 må det derfor igjen forventes et stort trøkk av innkomne cruiseskip. Venstre mener Stavangerregionen Havn IKS derfor allerede nå må flagge overfor cruiseselskapene at Stavanger har som ambisjon å ha tilbud om landstrøm-tilkobling på plass fra og med 2022, samt at det vil lønne seg betydelig finansielt for cruiseskipene å benytte dette anlegget når de ligger til kai i Stavanger.

Stavanger Venstre vil sikre full fremdrift i realisering av landstrøm-anlegget fra Januar 2021, og går inn for at Stavangerregionen Havn (SRH) IKS gir første prioritet til utredningsarbeidet for landstrøm, slik at prosjektering kan starte snarest mulig. SRH IKS bes forskuttere for investeringen slik at landstrøm-anlegget kan etableres raskest mulig.

Venstre har i regjering tilført Enova betydelig kapital slik at det nå foreligger historisk gode muligheter for å få finansiell støtte fra staten til landstrøm-anlegg. SRH IKS bes prioritere å utvikle og sende søknad til Enova for støtte til finansiering av landstrømanlegget, for å sikre medfinansiering fra staten.

Miljøavgift for cruiseturister

Venstre ønsker cruiseturistene velkommen til Stavanger, men mener de må være med å ta en større del av kostnadene for forebyggende klima- og miljøtiltak, samt andre tiltak for tilrettelegging av publikumsrettede tilbud i regionen. Venstre ønsker en avgift på rundt 40 kroner per passasjer. Kommunedirektøren bes snarest legge frem en sak til utvalg for miljø og utbygging vedrørende innføring av en slik avgift.

Finnøy: Gang- og sykkelvei må på plass mellom Nåådå – Judaberg nå

Den manglende trafikksikkerheten mellom Nåådå og Fåhadlet i Finnøy kommunedel er sterkt bekymringsverdig. Veien er farlig for myke trafikanter og spesielt i vinterhalvåret hvor mørket faller på tidlig er det stor risiko for både ubehagelige og farlige situasjoner. Dette kan ikke fortsette. Venstre benytter midler fra sykkelfondet og forskutterer tiltaket slik at gang- og sykkelveien kan komme på plass snarest mulig. Prosjektering bes startet innen første kvartal 2021.

4 Et varmere og rausere lokalsamfunn

Stavanger skal være en god og trygg kommune for alle, uansett den enkeltes alder, økonomi og helsemessig situasjon. Alle skal føle seg inkludert og tilbys gode omsorgstjenester når det er behov for det. I dette budsjettet gjennomfører Venstre et betydelig løft for satsingen på psykisk helse. Venstre fortsetter kampen for inkludering og sosial utjevning og iverksetter nye tiltak for å bedre hverdagen til syke, rusavhengige og funksjons- og utviklingshemmede.

Egenandel ved dagsentre for utviklingshemmede fjernes

Brukerne på dagsentrene som f.eks Mosvangen aktivitetssenter og Hillevåg arbeidsgård må betale egenandel per dag, mens de som har fått varig tilrettelagt arbeidsplass (VTA-plass) på f.eks. Allservice eller Attende får betalt per time. Venstre mener det er urimelig at brukere ved dagsentre må betale egenandel av sin uføretrygd.

Grensegangen mellom innholdene i disse to tilbudene kan i mange tilfelle være vanskelig å trekke. Mens ansatte ved Attende har mulighet for å øke sin livskvalitet ved blant annet å tjene penger utover uføretrygd, må brukere ved dagsentre betale egenandeler. De vil dermed ha mindre til disposisjon og dermed ofte lavere livskvalitet. Venstre går inn for at egenandelene fjernes for alle seks dagsentre for utviklingshemmede.

Reduksjon av egenandeler for syke, rusavhengige, utviklings- og funksjonshemmede

Venstre mener man skal være svært forsiktige med å bruke egenandeler overfor brukergrupper med livslangt behov for helse- og omsorgstjenester. Spesielt er det viktig å skjerme unge. Egenandelene fungerer som en skatt som først og fremst rammer syke, utviklings- og funksjonshemmede.

I kommunedirektørens budsjettforslag foreslås en rekke økninger i brukerbetaling. Venstre går motsatt vei og setter av 12 millioner kroner i perioden til å fjerne og redusere egenandeler. Det legges frem en sak for utvalg for helse og velferd som gjennomgår bruken av egenandeler innen helse- og omsorgstjenester for utviklingshemmede, funksjonshemmede, rusmisbrukere, psykisk syke, mm.

Saken må også inneholde informasjon om nivå på gebyr og egenandeler i andre storbykommuner samt i våre nabokommuner. I saken skal det skisseres ulike scenarier for reduksjoner av egenandeler innenfor en årlig ramme på 3 millioner kroner, og med anslag på hvor mange brukere dette anslagsvis vil komme til gode innenfor hver brukergruppe. Endelig disponering av 3 millioner kroner årlig for reduksjon av egenandeler vedtas av formannskapet.

Flere driftsavtaler innen fysio- og ergoterapitjenesten

I Stavanger kommune er det økende behov for fysio- og ergoterapeuter. Helsetjenester som jobber forebyggende og rehabiliterende har langsiktig og god effekt på øvrige habiliterende og behandlende helsetjenester. Ved å øke tilgangen på fysio- og ergoterapitjenester vil kommunen flytte mer innsats på forebyggende og rehabiliterende helse fremfor å ha økende kostnader på pleiende og habiliterende tjenester som sykehjem, hjemmehjelp, etc.

Venstre ber om at det utarbeides en sak til utvalg for helse og omsorg som vurderer en økt satsing på fysio- og ergoterapeuter som del av satsingen på omstilling av pleie- og omsorgstjenestene i Stavanger.

Aldersvennlig transport

Stavanger skal ha gode transportordninger som sikrer at folk med bevegelseshemming har mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med alle andre. Det tas initiativ til å etablere transportløsning etter modell fra «rosa minibusser» i Oslo og sees i sammenheng med HentMeg-ordningen i Rogaland. Tilbudet skal være tilrettelagt for rullator og rullestol og skal gi eldre bedre muligheter til å komme seg rundt og ha en mer innholdsfylt hverdag. Tilbudet innrettes for de har fylt 67 år, som er hjemme på dagtid og trenger transport fra dør til dør for å kunne gjøre ærender, gå på besøk, eller dra ut på tur i nærmiljøet.

Styrket innsats for universell utforming

Mange av spise- og serveringssteder i Stavanger sentrum er lokalisert i eldre bygg med mangelfull tilrettelegging for universell utforming. Det skaper unødvendige barrierer for bevegelseshemmede fra å ta del i sosiale lag.

Venstre ber om at det utarbeides en sak som vurderer nye mulige tiltak for bedre universell utforming. Mulige nye tiltak som skal vurderes er bruk av plan- og bygningsloven, skjenkereglement, innføring av støtteordninger til universell utforming i eldre bygg, med videre. Funksjonshemmedes råd involveres tidlig i prosessen. Sak legges frem for utvalg for miljø og utbygging, utvalg for lønn og arbeidsliv, utvalg for helse og velferd før endelig vedtak i kommunestyret.

Styrket satsing på vold i nære relasjoner (ATV)

Alternativ til Vold (ATV) er et lavterskel behandlingstilbud til voksne med volds- og aggresjonsproblem, og voksne og barn som har blitt utsatt for vold i nære relasjoner. Det gis tilbud til hele familier. Der Barnevernet gir foreldreveiledning og følger opp familien hjemme, gir ATV terapi for å stoppe vold og bearbeide konsekvensene av den.

Stavanger kommune finansierer idag 2,5 av senteret 12 stillinger. Pågangen fra hjelpesøkende bosatt i Stavanger har imidlertid økt betydelig siden åpningen av senteret i 2008, og pågangen er langt større enn kommunens tjenesteavtale dekker. De siste årene har derfor ATV jevnlig vært tvunget til å innføre stopp eller begrensinger i inntak av nye klienter fra Stavanger. 36 personer fra Stavanger sto på venteliste ved inngangen til 2020. ATV Stavanger sendte derfor bekymringsmelding til kommunen. Koronapandemien har medført økt pågang. Per september 2020 var ventelisten økt til 58, og nå avvises ukentlig 2-4 henvendelser fra folk bosatt i Stavanger.

Et lavterskeltilbud må fungere slik at de som tar kontakt faktisk får hjelp. Venstre går derfor inn for at Stavanger kommune reforhandler tjenesteavtalen med ATV og styrker den med 1,5 nye årsverk, slik at avtalen totalt finansierer 4 psykologer. Avtalen skal indeksreguleres årlig.

Flere psykologer til helsehuset

Helsehuset har per i dag et godt lavterskeltilbud for lette psykiske plager. Tilbudet styrkes med ytterligere en psykolog. Kommunedirektøren bes legge frem en egen sak innen andre tertial 2021 hvor behovet for styrking av flere psykologstillinger ved Helsestasjonens familiesenter også vurderes.

Matsentralen Rogaland

Matsentralen Rogaland ble åpnet i november 2018 og tar allerede i dag inn ca 30-50 tonn overskuddsmat per måned som blir delt ut til vanskeligstilte grupper. Matsentralen gir meningsfylt arbeid til mennesker med behov for tilrettelagt arbeid, kutter utslipp og bidrar til en bedre lokal samfunnsøkonomi gjennom redusert matsvinn.

Matsentralen har behov for økonomisk forutsigbarhet for å kunne skalere opp produksjonen og ønsker derfor en forpliktende avtale med kommunene. Venstre går inn for at Stavanger kommune gir et årlig driftstilskudd på 2 måltider (tilsvarer 5 kr) per innbygger.

Tilskudd til frivillige og ideelle lag og organisasjoner

Venstre er opptatt av å styrke frivilligheten og de ideelle organisasjonene og øker tilskuddene med over 6,5 millioner kroner i 2021 for tiltak innenfor helse- og velferdsområdet. Spesielt har Venstre lagt vekt på organisasjoner som jobber med rusomsorg, inkludering, integrering og sosiale tiltak.

5 Venstre forsvarer kulturbyen Stavanger!

Kultur er alltid viktig for samfunnet og særdeles viktig er det å ivareta kunst og kultur nå når vi er rammet av koronapandemi. Det generelle fritidstilbudet til befolkningen er stanset eller kraftig redusert. Dette gir dårligere kulturtilbud til både barn og voksne og et fattigere samfunn. Kunstnere og kulturarbeidere opplever vanskelige tider, produksjonene deres blir utsatt, avlyst og redusert og inntektsgrunnlaget blir truet. I kunst og kultur er det viktig å opprettholde bredden av tilbud, både offentlig og privat, både institusjoner og frie aktører.

Venstre vil alltid være kultursektorens største forsvarer og avviser forsøkene på å kutte i kulturbudsjettene i Stavanger. Videre gjennomføres en betydelig styrking av eksisterende ordninger, og det innvilges økt tilskudd til en rekke institusjoner og organisasjoner innenfor kulturfeltet.

Sølvberget bibliotek og kulturhus styrkes og får bevare sin selvstendighet!

Bibliotekene er unike kultur- og folkeopplysningsinstitusjoner som treffer innbyggerne bredt og allsidig. Biblioteket er en demokratisk hjørnestein - tilgjengelig og åpen for alle. Sølvberget bibliotek og kulturhus har flere besøkende enn Stockholm, København og Oslo per innbygger.

Det er blitt mulig takket være engasjerte ansatte med høy fagkompetanse og en klar politisk vilje til å prioritere kultursektoren og Sølvberget gjennom de årene Venstre hadde en hånd på rattet i styringen av Stavanger. De nye flertallspartiene (Rødt, SV, Ap, FNB, Sp, MDG) har satt igang en nedleggingsprosess av de kommunale foretakene i Stavanger og som et resultat er Sølvberget KF blitt foreslått nedlagt i sin nåværende form og lagt under administrasjon av kulturavdelingen i Stavanger kommune.

Venstre er sterkt uenig i dette. Sølvberget har vært en suksesshistorie fra opprettelsen, og er grunnet den frie rollen de er blitt gitt som selvstendig kommunalt foretak lykkes i å utvikle en lang rekke unike tilbud innen litteratur, kultur og demokrati, til glede for hele regionen. Sølvberget er et demokratisk fyrstårn. En smeltedigel. Møteplass på tvers av kulturer. I en tid hvor mange kjenner på ensomhet og isolasjon er det viktigere enn noen gang å verne om bibliotekene som uformelle møteplasser hvor det er gratis å være og hvor alle er velkomne uansett kjønn, religion, alder, nasjonalitet eller sosial status.

Venstre går inn for å bevare Sølvberget som selvstendig kommunalt foretak og de foreslåtte kuttene i budsjettet reverseres. Venstre vil alltid være bibliotekene og kulturhusenes største forsvarer.

Festival for samtidskunst

Det igangsettes et forprosjekt med sikte på å etablere en arena for faglig program, tilgjengeliggjøring og formidling av samtidskunst. Forprosjektet skal avklare rammer for innhold, økonomi, hyppighet og bredde i tilbudet for en slik festival. Herunder kan det være utstillinger, seminarer, øvrige typer tilstelninger og så videre.

Festivalen skal være internasjonal, men med forankring i det lokale og regionale. Det vil og være naturlig å se på mulighetene for samarbeid med en eller flere av festivalene som er etablert i byen. Til lønn og drift av forprosjektet settes det av 1 million kroner i 2021 og 2022.

Festivalbyen Stavanger

Venstre vil at Stavanger skal satse betydelig på gjennomføring av et bredt utvalg festivaler, innen både musikk, litteratur, grafisk kunst og andre kunstformer. Kvalitet på programmet og arrangørens profesjonalitet skal vektlegges, samt at festivalene har en sterk kulturell profil som tilfører økt bredde og mangfold i festivaltilbudet.

Under søknadsrunden i 2020 kom det inn søknader på over 7 millioner kroner, langt mer enn kommunens budsjett. Venstre mener søkertilfanget viser det enorme potensiale ved byens festivalscene og går inn for å styrke budsjettene for byens festivaler med 1,5 mill fra 2021 og 2 millioner kroner årlig fom 2022.

Kunstnerbyen Stavanger (9 fulle arbeidsstipend)

Venstre ønsker å støtte opp om den profesjonelle kunsten og gi kunstnerne i kommunen bedre vilkår og større muligheter for å kunne leve av kunsten. Å satse på kunst er også særdeles viktig i tøffe tider. Det er da vi risikerer å miste mange frie aktører, på tross av at det er nettopp da samfunnet trenger kunsten så aller mest. I tråd med Stavanger Venstres valgprogram foreslår vi igjen nye tiltak for å styrke vilkårene for kunstnerne. En god by for kunst, er en god by for alle.

Det etableres til sammen 9 stk 3-årige arbeidsstipend på å kroner 280 000. Fom 2021 etableres det tre nye stipend hvert år i tre år slik at det fra 2023 til enhver tid er utdelt 9 stipender. Ordningen opprettholdes gjennom en årlig utlysning av tre nye stipender fom 2024. Det settes med dette av en årlig driftsramme på 2,52 millioner kroner til ordningen.

Den ordinære stipendordningen for kunstnere doubles

Som et ekstraordinært tiltak i forbindelse koronapandemien ble det våren 2021 vedtatt en økt ramme for kunstnerstipendene (inntil å kroner 50.000,-)for å støtte en sårbar kunstnerøkonomi under pandemien. Søkerfeltet (136 søkere) beviste hvilken bredde som bor i Stavanger som kunstnerby, og det ble delt ut stipend til 57 søkere.

Venstre ønsker en varig økt ramme på kunstnerstipendene. Slik kan stipendene tildeles flere profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere og slik stimulere til utvikling av framtidige prosjekt og produksjon av nytt kunstnerisk innhold i Stavanger. Rammen for dagens stipendordning på 7 stipend (a kr 50 000) doubles til 14 stipend. Rammen for kunstnerstipendene settes dermed til kr 2,8 millioner kroner for perioden.

Rogaland Teater, Stavanger Symfoniorkester og Stavanger Museum (MUST)

Kommunedirektøren foreslår et samlet kutt på 3,5 millioner kroner årlig for Rogaland Teater, Stavanger Symfoniorkester og Stavanger Museum (MUST). Dette betyr i praksis at Stavanger kommune ikke vil kompensere for lønns- og prisvekst. I praksis vil dette bety negativ lønnsvekst for de ansatte og et osthøvel-kutt som vil gjøre det mer og mer krevende år for år for disse institusjonene.

Venstre avviser at disse institusjonene skal være en salderingspost, og legger inn igjen 14 millioner kroner i perioden til disse institusjonene.

Kulturopplevelser til alle gjennom strømming

Sølvberget bibliotek og kulturhus har tilbudt strømming av arrangementer for eldre til institusjoner i kommunen. Slik har mange flere fått ta del i kulturopplevelser som publikummere.

Venstre går inn for å gi flere kulturaktører mulighet til å strømme arrangementer til institusjoner hvor de kan sees av eldre eller andre som ikke har anledning til å møte opp personlig. Det settes av 100 000 kroner til utstyrsstøtte til arrangører som ønsker å etablere lignede ordninger.

Kulturskolen

Kommunedirektøren har foreslått å øke elevavgiften for deltakelse i kulturskolen og å kutte i lønnsmidlene til de ansatte ved kulturskolen. I sum utgjør dette 1,35 mill kroner årlig. Venstre avviser kuttforsøk på kulturskolen og prioriterer inn igjen disse budsjettmidlene. Venstre vil at barna ikke skal trenge en større lommebok for å kunne gå på kulturskolen i Stavanger neste år. Kulturskolen må være for alle, ikke bare for de med god inntekt i husstanden.

Kunstskolen

Venstre slår ring om Kunstskolen Rogaland og avviser forslaget om å innvilge kun kr 525.000 i driftsstøtte. Venstre innvilger tilskudd iht søknad, totalt kr 603.000,-.

Rogaland Kunstsenter

Venstre slår ring om Rogaland Kunstsenter og avviser forslaget om å innvilge kun kr 872.000 i driftsstøtte. Venstre innvilger tilskudd iht søknad, totalt kr 1.536.000,-.

Studentersamfunnet Folken

Venstre avviser forslaget om å innvilge kun kr 730.000 i driftsstøtte til Studentersamfunnet Folken. Venstre innvilger tilskudd iht søknad, totalt kr 900.000,-. Studenthuset Folken har også behov for nye eiere. Venstre mener Stavanger kommune må bidra aktivt til arbeidet med kjøp av huset og at kommunen skal bidra økonomisk i forbindelse med kjøpet. Det er viktig at dette gjøres med god forankring og tett dialog med studentmiljøene i regionen.

Jernaldergården v/Arkeologisk Museum

Venstre innvilger Jernaldergården v/Arkeologisk Museum fullt tilskudd iht søknad, totalt kr 200.000,-.

Kunstnerisk utsmykning av kommunale bygg

Stavanger kommunestyre vedtok i møtet den 14.09.2020 nye rammebetingelser for kunst i offentlig rom. For å gi byens kunstnere best mulig vilkår for å kunne leve av kunsten sin vil Venstre i tråd med dette vedtaket at det settes av 1% fra kommunens samlede investeringsbudsjett (eks. avgiftsfinansierte investeringer). Den øvre beløpsgrensen per prosjekt økes til kr 3.000.000.

Håvarstein-samlingen

Svein Magnus Håvarstein (1942–2013) var en norsk billedhugger og billedkunstner, født i Rennesøy kommune. Håvarstein var en betydelig kunstner for Rennesøy og utformet blant annet kommunevåpenet til Rennesøy i sin tid. Deler av hans private samling ble gitt til Rennesøy kommune, og er idag lagret ved innbyggertorget i Vikevåg. Venstre går inn for at det i forbindelse med kommende vurdering av kommunale funksjoner og utvikling av Vikevåg sentrum, også sees på en løsning for bruk, plassering og formidling av Håvarsteins kunst.

Otto-huset

Venstre ønsker å videreføre støtten til Ottohuset tilsvarende dagens nivå, dvs kr. 20.000,-.

Tou Trykk Stiftelsen Grafisk Verksted Stavanger

Venstre avviser forslaget om å innvilge kun kr 398.000 i driftsstøtte til Tou Trykk Stiftelsen Grafisk Verksted Stavanger. Venstre innvilger tilskudd iht søknad, totalt kr 700.000,-.

Star – Stavanger Rock

Venstre avviser forslaget om å innvilge kun kr 695.000 i driftsstøtte til Star – Stavanger Rock. Venstre innvilger tilskudd iht søknad, totalt kr 800.000,-.

6 Trehusbyen, byutvikling og kulturminnevern

Venstre ønsker en grønnere by med godt bymiljø. Vi er trehusbyens tydeligste forsvarer og garantisten for at det historiske i sentrum tas vare på.

Innføring av Byarkitekt

Venstre vil ikke at bykjernen i Stavanger skal utvikle seg til en som ser lik ut alle andre storbyer i Norge eller ellers i verden. Vi vil bevare det unike med Stavanger samtidig som vi utvikler byen vår videre, slik at vi også i fremtiden vil ha en by som har sin helt egen identitet. For å sikre dette skal det opprettes en ny rådgivende byarkitekt-avdeling med særskilt ansvar for å utvikle og sikre en god og helhetlig byarkitektur i Stavanger.

Byarkitekten skal utvikle en byarkitekturstrategi som grunnlag for sitt virke. Videre om organisering, bemanning og mandat utredes. Kommunestyret får en sak i løpet av våren 2021 om opprettelse av byarkitekt.

Vernemillionen

I budsjettet for 2019 fikk Venstre gjennomslag for å gjeninnføre vernemillionen, slik at huseiere som vil tilbakeføre huset sitt tilbake til opprinnelig utseende kan få økonomisk støtte til dette. I 2019 var det kun trehus i Hillevåg bydel som kunne søke. Ordningen ble avvirket av flertallspartiene (Rødt, SV, MDG, Sp, FNB, Ap) for budsjettåret 2020 selv om evalueringen av ordningen viste at den hadde positive effekter for vern. Venstre går inn for å gjeninnføre vernemillionen fra 2021 og inkluderer Eiganes og Våland, Hillevåg og Storhaug kommunedel i ordningen.

Byantikvaren

Byantikvaren gjør et uvurderlig arbeid for å ta vare på og sikre Stavangers kulturarv og den verneverdige bebyggelsen. Venstre ønsker å styrke oppfølgingen av det historiske innenfor kommunegrensene til gamle Stavanger kommune, og ikke minst overfor de mange nye kulturminnene fra Rennesøy og Finnøy. Venstre gir Byantikvaren økte driftsrammer for tilsetting av nytt årsverk.

Styrking av byggesaksavdelingen

Innbyggere og næringsdrivende i Stavanger opplever at tiden for byggesaksbehandling har øke de siste par årene. Samtidig opplever mange at det vanskelig å komme i kontakt med kommunen. Venstre går inn for å styrke byggesaksavdelingen med to årsverk, slik at kvaliteten på arbeidet kan økes og byggeprosjekter kan komme raskere i gang.

En serviceorientert byggesaksbehandling

Vi skal være en ja-kommune. Når privatpersoner ønsker å tilpasse egen bolig skal det enkelt å få gjennomført det innenfor regelverket. Det er et mål at alle som ønsker å bygge noe som krever ingen eller minimalt med saksbehandling, klarer det med enkel veiledning. Servicetorget kurses for å kunne svare på enkle spørsmål og gi bistand i søknadsarbeid.

Riving av parkeringshuset på Jorenholmen

Det bes innarbeidet i Stavanger Parkering KF sitt budsjett og Stavangerregionen Havn IKS sine budsjetter at parkeringshuset på Jorenholmen skal rives. I planarbeidet for Holmen og Østre havn bes det innarbeidet at parkeringshuset skal rives. Noe av parkeringskapasiteten videreføres i nytt parkeringsanlegg, mens noe utgår. Mesteparten av Jorenholmen skal omgjøres til park og en mindre andel omgjøres og selges som næringsareal i tråd med føringene i sentrumsplanen.

Miljørabatter ved ENØK- og klimatiltak i byggesaker

Det bør stimuleres til at det lønner seg med miljøvennlige tiltak hos husholdninger og bedrifter i Stavanger. Miljørabatter ved ENØK- og klimatiltak i byggesaksgebyrene vil være et slikt godt tiltak. Venstre ber om en sak til kommunestyret i løpet av 2021 som viser hvordan miljørabatter i byggesaksgebyrene kan gis.

7 Et levende lokalsamfunn

Styrking av kommunedelssentra på Rennesøy og Finnøy

Stavanger kommune har etter kommunesammenslåingen blitt en betydelig større kommune, der avstanden mellom Ombo i nord og Forus i sør er stor. Vi har innbyggere som bor på øyer med reisetid på en time og mer til Stavanger sentrum. Et viktig moment i intensjonsavtalen om kommunesammenslåing som ble inngått mellom Stavanger, Finnøy og Rennesøy kommuner var å bygge sterke kommunedelssentrum i Vikevåg og på Judaberg.

Venstre mener det trengs en større satsing på sentrumsfunksjoner og sentrumsutvikling i Vikevåg og på Judaberg, som både stimulerer til flere butikker og mer liv, park/lekeplass, kaianlegg, brygger og trivelige uterom.

Venstre vil også at det legges kommunale arbeidsplasser til disse kommunedelene. Spesielt i sommerhalvåret har både Judaberg og Vikevåg et betydelig potensial med tanke på turister og gjester, noe som skiller Vikevåg og Judaberg fra andre kommunedelssentra i Stavanger. Mulighetsstudiet vedr. Vikevåg sentrum, som ligger inne i HØP'en, bør også se på den muligheten som ligger i å utvikle Vikevåg i retning for turisme, med nærhet til Utstein/Fjøløy og E39. Venstre vil også vurdere et eget tilsvarende mulighetsstudie for Judaberg sentrum.

Nytt kommunehus og flere kommunale arbeidsplasser til Vikevåg

Venstre ønsker å gjennomføre salg av det gamle kommunehuset i Vikevåg, og vil at det skal bygges et nytt kommunalt bygg nærmere Vikevåg sentrum som er mer tilpasset både Servicetorget, NAV, og andre kommunale arbeidsplasser. I forbindelse med mulighetsstudien for Vikevåg, må gjennomføres en vurdering av muligheten for å flytte administrative arbeidsplasser til Vikevåg, eksempelvis fra kommunens kulturavdeling og miljøavdelingen. Andre avdelinger skal også vurderes flyttet ut. Både permanent utflytting og rotasjonsbaserte ordninger skal vurderes. Sak fremlegges for hovedutvalg for arbeidsliv og lønn, samt aktuelle berørte fagutvalg.

Vinmonopol i Vikevåg

Venstre foreslår at kommunen skal ta initiativ til å få på plass vinmonopol i Vikevåg sentrum.

Gjestehavn og park i Judaberg sentrum

På Judaberg bygges ny brannstasjon, nytt bo- og omsorgssenter, samt nytt legevaktkontor. Havbruk- og landbrukskontoret er allerede lokalisert på Judaberg. Imidlertid har Judaberg et stort potensial til videreutvikling av både butikker og kafeer og annet tilbud til både fastboende og turister. Kaiområdet i Judaberg sentrum bør utvikles med lekeplass/park og et lunt bryggeanlegg/gjestebygge for båtturister. Dette kan gjerne skje i samarbeid med Judaberg båtforening.

Helhetlig plan for middelalderkirkene

Venstre ønsker en helhetlig plan for vedlikehold og restaurering av Hesby kirke, Talgje kirke og Sørbø kirke. Stavanger kommune har ansvaret for disse kirkene på lik linje som for Domkirken, og som middelalderkirker bør disse ses i en sammenheng med Domkirken og Utstein kloster. De utgjør en kulturhistorisk skatt, og det forplikter oss som kommune å ha disse kirkene i vårt eierskap. Behovet for vedlikehold er allerede betydelig. Venstre ønsker en egen plan for vedlikehold og satsing på turisme knyttet til våre middelalderkirker.

Overgangsordning finansiering skoler og barnehager

Ressursfordelingsmodellen for skole fra gamle Stavanger kommune skal evalueres 2020/2021. Imidlertid har den allerede vist seg å slå uheldig ut for skolene i Finnøy og Rennesøy kommunedeler. Derfor setter Venstre av 15 millioner kroner i økt driftsramme til en overgangsordning slik at disse skolene ikke vil rammes med nedbemanning eller redusert voksentetthet som en utilsiktet konsekvens av kommunesammenslåingen. Ordningen skal også gjelde barnehager.

Ottohuset

Venstre ønsker en satsing på Ottohuset som et lokalt forankret kulturhus i kommunedelen, og reverserer kommunedirektørens kuttforslag.

Finnøy: Gang- og sykkelvei må på plass mellom Nåådå – Judaberg nå

Den manglende trafiksikkerheten mellom Nåådå og Fåhadlet i Finnøy kommunedel er sterkt bekymringsverdig. Veien er farlig for myke trafikanter og spesielt i vinterhalvåret hvor mørket faller på tidlig er det stor risiko for både ubehagelige og farlige situasjoner. Dette kan ikke fortsette. Kommunen kan forskuttere arbeidet med forutsetningen av refusjon fra fylkeskommunen.

HentMeg-transporttilbud til Finnøy og Talgje

HentMeg-tilbudet kan bli en fantastisk nyvinning for Finnøybuen! I utvalg for [miljø og utbygging 17. juni 2020](#) fikk Venstre i sak 94/20 gjennomslag for å forberede etablering av et pilotprosjekt med HentMeg¹ for Finnøy og Talgje. I [utvalgsmøtet 25. november 2020](#) ble utredningen fremlagt i sak 173/20 og det ble skissert et pilotprosjekt til ca 2,2 mill kr. Innbyggerne på Finnøy vil gjennom dette få et bedre kollektivtilbud på Finnøy og Talgje siden det ikke finnes et busstilbud på disse to øyene per i dag, unntatt skoleskyss. Det vil også få miljømessige gevinster i form av mindre bruk av privatbiler med utslipp.

Flertallspartiene (Rødt, SV, MDG, FNB, Ap, Sp) ønsker å ikke prioritere dette prosjektet for Finnøy og valgte i behandlingen av saken å stemme ned Venstres forslag om å sette igang pilotprosjektet.

Venstre holder fast på at Stavanger må jobbe for å etablere HentMeg på Finnøy og setter derfor av midler i driftsbudsjettet til et ettårig pilotprosjekt. Prosjektet gjennomføres ved bruk av en elektrisk minibuss² og at tilbudet i første omgang etableres med følgende tilgjengelighet på Finnøy og Talgje:

- Mandag – fredag fra kl 07:00 til 19:00 (12 timer/ 253 dager)
- Lørdag fra kl 10:00 til 18:00 (8 timer/ 52 dager)

Tilbudet bør forsøkes lagt opp slik at det vil korrespondere med bussrute 10 på Rennesøy. I prøveprosjektet skal også muligheten for å også kombinere HentMeg med andre tjenester som TT-tjenesten (tilrettelagt transport) og sykefrakt vurderes.

De søkes om Klimasats-midler for prosjektet, som vil kunne medføre at staten refunderer 50 % av kostnadene. Kommunens andel finansieres av ved bruk av klima- og miljøfondet.

EL-bysykler til Rennesøy

I hovedutvalg for [miljø og utbygging 17. juni 2020](#) fikk Venstre gjennomslag for en full gjennomgang av EL-bysykelordningen med sikte på å få utplassert flere bysykler i kommunedelene i Stavanger. Venstre går inn for at det skal plasseres ut minst 10 bysykler i Rennesøy kommunedel. Rennesøy kommunedelsutvalg gis mandat til å vurdere og beslutte geografisk utplassering.

EL-bysykler til Finnøy

I hovedutvalg for [miljø og utbygging 17. juni 2020](#) fikk Venstre gjennomslag for en full gjennomgang av EL-bysykelordningen med sikte på å få utplassert flere bysykler i kommunedelene i Stavanger. Venstre går inn for at det skal plasseres ut minst 10 bysykler i Finnøy kommunedel. Finnøy kommunedelsutvalg gis mandat til å vurdere og beslutte geografisk utplassering.

---

¹ HentMeg er en «on demand»-bestillingsordning for kollektivtransport som ble introdusert av Kolumbus i Sauda i 2018. Konseptet går ut på at man bestiller transport på nett eller telefon, går utenfor hjemmet til avtalt tid og går om bord i en bil eller minibuss. Ruten blir til etter bestilling i sanntid.

² Dermed vil ikke HentMeg-kjøretøyet ha direkte utslipp, og være et mer miljøvennlig tilbud enn dagens turer med privatbil som for det meste har utslipp (cirka 74 % av bilene på Finnøy er diesel- og bensinbiler).

8 Næringsutvikling: Grunderskap, innovasjon, omstilling

Et variert og sterkt næringsliv er blant de beste garantier for en fortsatt positiv utvikling for kommunen vår. Sysselsettingen og inntektsgrunnlaget som danner velferdsnivået for Stavanger kommune er fortsatt sterkt avhengig av aktiviteten i olje- og gassnæringen. Dersom ikke betydningsfulle nye funn blir gjort på norsk sokkel, må det påregnes store fall i verdiskapningen i Stavanger-regionen på mellomlang sikt.

Innsatsen for etablering av arbeidsplasser innen andre sektorer må derfor trappes opp nå for å unngå betydelig arbeidsledighet på mellomlang og lang sikt, samt varig inntektsbortfall for kommunen. Innsatsen for etablering av nye arbeidsplasser og inntektskilder må derfor intensiveres.

Venstre tar disse utfordringene på alvor og vil sette inn offensive tiltak for ny vekst i næringslivet.

Strategisk rekruttering av industrikonsern og lovende vekstselskaper

Stavanger-regionen har et sterkt behov for å etablere ny næringsvirksomhet som i størst mulig grad er uavhengig konjunktorene i olje- og gassnæringen. I samarbeid med nabokommunene tas det initiativ til et strategisk prosjekt som skal jobbe målrettet med rekruttering av lovende vekstselskaper og veletablerte teknologi- og industrikonsern til Stavanger-regionen. Resultatene fra en initiell mulighetskartlegging fremlegges kommunalutvalget i Stavanger innen utløpet av 2021.

Grunderplan: Norges beste gründerby

Venstre foreslår i dette budsjettet å opprettholde satsingen på småbedrifter og gründere. Stavanger kommune skal ha en aktiv og utadrettet næringsavdeling som holder tett dialog med grundermiljøene i regionen og som konsekvent jobber etter en visjon om å være Norges beste gründerby.

Venstre vil etablere en egen handlingsplan for gründere, etter en visjon om Stavanger som Norges beste kommune å være gründer i. Gründerplanen skal utarbeides i samarbeid med det lokale næringslivet. Næringsforeningen, UiS og BI inviteres også inn som bidragsyttere til planen. Planen legges ut på høring senest sommeren 2021 og skal vedtas endelig av kommunestyret innen første tertial 2022.

Kontorplass for lovende gründerbedrifter i hele kommunen

Det finnes en rekke gode gründerhus og næringshager i nye Stavanger kommune. Disse må videreutvikles. Venstre vil at kommunen skal tilby faste kontorplasser til lovende gründerbedrifter. Disse bør være tilgjengelig både i Stavanger sentrum, Forus, Vikevåg og Judaberg. Slik kan gründere jobbe lokalt hvor det passer best, og gjerne også kombinere med ulike dager hvert sted. Det må også vurderes å etablere kontorplasser ute i verden, for å gi småbedriftene med internasjonalt forretningspotensiale muligheten til å bryte gjennom internasjonalt. Det fremlegges en helhetlig sak til kommunalutvalget om tilrettelegging av kontorarbeidsplasser for gründere i Stavanger.

Grunderstipend

Venstre vil etablere et gründerstipend som skal gi gründere muligheten til inntil 12-måneders opphold i utlandet i forbindelse med etablering av virksomhet i et internasjonalt marked. Stipendordningen dobles gjennom tilskudd fra private investorer som inngår formelt samarbeid med kommunen om ordningen og deltar i prekvalifiseringen av gründere. Det settes av 5 millioner kroner i perioden til gründerstipend, til en total ramme på kr 10 millioner.

Tilby enkel og rask tilgang på gründerrådgivning

Venstre mener kommunen må gjøre det så enkelt som mulig for nye gründere å få oversikt over kommunale regler og retningslinjer, og enklere å komme i kontakt med potensielle samarbeidspartnere, leverandører, kunder, arbeidstakere og relevante offentlige aktører. Formålet er å la gründere bruke mest mulig av sin tid på å skape nye produkter og tjenester.

Stavanger kommune har et partnerskap med Skape. Venstre ber om en sak om hvordan partnerskapet fungerer og om det er tiltak Stavanger kommune bør gjøre for å sikre at nye gründere får raskest mulig veiledning og informasjon om rammevilkår og støttetjenester. Eventuelle merkostnader til nye tiltak innarbeides i første tertial.

9 Ansvarlig økonomistyring

Eldrebølgen treffer Stavanger tidligere enn andre kommuner og medfører en markant økning i andelen pleietrengende innbyggere, allerede fra slutten av budsjettperioden. Allerede i 2030 vil antall eldre over 80 år ha økt med 80 prosent, og frem mot 2040 med hele 100 prosent. Dette medfører et sterkt behov for omstilling av kommunes drift.

Venstre tar disse utfordringene på alvor og vil sette inn offensive tiltak for kommunal omstilling.

Omstilling til en bedre og bærekraftig eldreomsorg

Dagens driftsmodell for pleie- og omsorgstjenester i Stavanger er ikke lenger bærekraftig. Dersom vi ikke endrer dagens måte å levere pleie- og omsorgstjenester på, vil det måtte bygges et nytt stort sykehjem tilsvarende Lervig sykehjem annethvert år frem til 2034. Det er det ikke rom for i Stavangers budsjetter, selv med dagens inntektsnivå. Derfor er det nå tvingende nødvendig å trappe opp arbeidet med utvikling av en mer bærekraftig driftsmodell, uten at det går uforvars ut over kvaliteten på tjenestene.

Dekningsgrad er et begrep som ofte blir brukt som måltall for sykehjems- og andre heldøgns plasser, og henviser til hvor mange plasser som disponeres i forhold til befolkningen som er 80 år og eldre. Alle innbyggere har i utgangspunktet ansvar for å ha en bolig som er tilpasset sine behov. Behovet for institusjonsplasser påvirkes av mange faktorer, alt fra hvordan boligmassen og sosiale møtepunkter i kommunen er, til befolkningens helsetilstand og den medisinske utviklingen.

Når både våre nabokommuner og landet forøvrig omstiller eldreomsorgen i møte med eldrebølgen, vil det ikke være bærekraftig om Stavanger går motsatt vei. Det vil ikke være bærekraftig å øke antall sykehjems plasser i takt med økningen i antall eldre for å opprettholde en dekningsgrad på 23 % i Stavanger som idag.

Venstre mener driften må tilpasses den økonomiske virkeligheten og vil derfor sette et ambisjonsnivå for dekningsgrad for sykehjems- og andre heldøgns plasser som i større grad er lik våre nabokommuner. Sandnes kommune har idag en dekningsgrad på 22,8 %, men planlegger for at den de kommende årene skal reduseres til henholdsvis 21,6 % (2021), 21,3 % (2022), 20,2 % (2023) og 19,3 % (2024), i takt med en stadig større og friskere eldre befolkning.

Venstre øker satsingen på Leve Hele Livet og ber derfor om at det i løpet av 2021 utredes og iverksettes nye tiltak som kan redusere dekningsgraden i løpet av fireårsperioden. Sykehjems plasser må i hovedsak prioriteres til personer med demenssykdom eller annen alvorlig sykdom.

Venstre setter som budsjettforutsetning at dekningsgraden i Stavanger legges 1,4 % høyere enn Sandnes for 2021 og 1 % høyere for 2022-2023. Den oppnådde dekningsgraden i 2023 på 21,2 % opprettholdes deretter. Dermed vil dekningsgraden i Stavanger i 2024 fortsatt være 1,9 % høyere i Stavanger enn Sandnes. Se note **Error! Reference source not found.** for utfyllende detaljer.

Det er viktig at administrasjonen holder tett og god dialog med innbyggere i målgruppen for å innhente synspunkter og avklare forventninger. Andre element i utredningen vil være:

- Fleksible hjemmetjenester/alternative avlastende tjenester i hjemmet.
- Andre former for møteplasser – aktivitetssenter.
- Forpliktende avtaler med frivillige/organisasjoner.
- Fleksibel bruk av korttids plasser.
- Målrettet rehabilitering.
- Bruk av digitale tjenester og velferdsteknologi.

Antall ansatte ved alders- og sykehjem, og hjemmebaserte tjenester i Stavanger kommune skal ikke reduseres som følge av omstillingsarbeidet. Innsparingen skal gjennomføres ved strukturelle

tilpasninger, inkludert økt satsing på Leve Hele Livet. Venstre vil at størst mulig andel av ressursene innen for pleie- og omsorgstjenestene i Stavanger skal gå til varme hender nær den pleietrengende.

Kommunale foretak

Å beholde de kommunale foretakene vil gi større besparelser enn å legge dem inn i kommunen. Fordelene oppveier åpenbart ulempene. Et stort flertall av de ansatte ønsker å fortsette med denne litt friere, mindre byråkratiske og mer fokuserte organisasjonsformen. Med egne folkevalgte styrer er det også bedre demokratisk innsyn i virksomhetene, og kortere og mer motiverende beslutningsveier.

Før omgjøringen til foretak hadde alle virksomhetene sykefravær som lå over, og til dels godt over, snittet for kommunen. Foretakene har nå sykefravær som ligger under, og til dels godt under snittet for kommunen. Sykefraværet er en målestokk ikke bare på helsetilstanden til de ansatte, men på trivsel og motivasjon.

Der foretak har målt produktiviteten ser vi at det for Stavanger Bygghrift KF sin del også kan dokumenteres en forbedring på 45 %. Verdien på en slik forbedring er formidabel, i størrelsesorden 70-120 millioner kroner. Samtidig ønsker vi en mer tillitsbasert og forenklet modell for oppfølging av foretakene, og mener at alle de besparelsene som kommunedirektøren og PwC påpeker ved redusert dobbeltarbeid, kan tas ut ved forenklinger av eksisterende modell.

I snitt regner vi at det å beholde de gode resultatene og de ansattes egne ønsker, vil gi oss en snitt besparelse per år på 20 millioner kroner i forhold til kommunedirektørens forslag om tilbakeføring til ordinær kommunal drift. De reelle tallene for besparelse, for eksempel på redusert frustrasjon og effektivitetstap i selve omstillingsprosessen, er mer stor sannsynlighet langt høyere.

Noen av de kommunale foretakene, slik som Stavanger Bygghrift KF (SBD) og Stavanger Natur og Idrettsservice KF (NIS) driver i tillegg til de ordinære kommunale tjenesteleveransene også salg av tjenester i det private markedet. Dette gir økte inntekter til Stavanger kommune som man ikke ville hatt under en ordinær kommunal organisering. Videre gir det muligheten for de ansatte til å også levere profesjonelle tjenester i et kvalitetsbevisst privat marked. Ved å konkurrere om kontrakter i det private markedet, og noen ganger vinne disse, får man en uvurderlig måling på at man driver og leverer tjenesten både effektivt og med høy kvalitet. Slik sett er dette vinn-vinn-vinn for både kommunen, de ansatte og de private som får gode tjenester levert fra de kommunale foretakene.

De eksterne inntektene vil opphøre om kommunedirektørens forslag om å legge ned foretakene og overføre virksomheten til ordinær kommunal drift blir vedtatt. Regnskapstall og salgsprognosene basert på inngåtte kontrakter viser at millionbeløp vil gå tapt for kommunen hver år fra 2021 om SBD og NIS legges ned som kommunale foretak. Venstre går inn for at selskapene opprettholdes i år, og legger derfor inn igjen de eksterne salgsinntektene fra virksomhetene. Videre går Venstre inn for at styrene ila 2021 utarbeide en strategi for hvordan salgsinntektene for SBD og NIS kan økes med henholdsvis 15 % og 10 % for årene 2022-2024. Det vises til driftsnote D8 og D9 for beregninger.

Avvikling av eiendomsskatten

Venstre ønsker at eiendomsskatten skal avvikles på sikt. I handlings- og økonomiplanen (HØP) 2022-2025 bes kommunedirektøren legge fram en plan for hvordan en gradvis utfasing av eiendomsskatten kan gjøres.

Lønnsgap og lederlønninger i kommunen

Venstre vil ha en kommune som tiltrekker seg høyt kompetent arbeidskraft som følge av de faglige og samfunnsmessige utfordringene, og ikke som følge av et høyt lønnsnivå. Det er også viktig for Venstre at lønnsgapet mellom toppledere og medarbeidere ikke er for stort, og at det ikke øker. I offentlig virksomhet andre steder i landet er det sett flere eksempler på topplerlønninger som holder et umusikalsk høyt nivå. Stavanger kommune må aldri komme i en slik situasjon.

Venstre mener prinsipielt også at ordføreren, som kommunens øverste leder ikke skal ha en lavere avlønning enn kommunedirektøren. Det bør være samsvar mellom lønnsnivå på administrativ og politisk toppledelse.

Venstre ber om en sak som redegjør for lønnsforskjeller i kommunen. Den skal inkludere en vurdering av hvordan lønnsforskjeller eventuelt kan reduseres, både på kortere og lengre sikt. I forbindelse med saken innhentes det tilsvarende tallgrunnlag fra andre ASSS-kommuner, samt Sandnes, Haugesund og Eigersund kommuner. Saken legges frem for utvalg for arbeidsliv og lønn.

Venstre ber videre om en egen sak som vurderer innføring av åremålsstillinger for høyere lederstillinger i kommunen, inkludert i de kommunale foretakene. Saken legges frem for utvalg for arbeidsliv og lønn.

Strategisk omstillingsprosjekt konsernnivå

Stavanger kommune står overfor et betydelig omstillingsbehov på både kort, mellomlang og lang sikt. For å styrke arbeidet med omstilling vil Venstre gjennomføre et strategisk omstillingsprosjekt på konsernnivå. Det gjennomføres 2-3 nyansettelser av management-konsulenter med bevist erfaring fra landets ledende konsulenthus innenfor strategisk omstilling. Fortrinnsvis fra selskaper ansett som verdensledende på feltet, eksempelvis McKinsey, Boston Consulting Group, Bain & co, med videre.

De nyansatte strategikonsulentene gis i første omgang midlertidige kontrakter med sterke insentiver i henhold til målsetning om varige kostnadsbesparelser for Stavanger kommune, i en kombinasjon av kortsiktige og langsiktige effekter.

Prosjektgruppens arbeid gjennomføres i tett dialog med kommunedirektør og direktør økonomi og organisasjon. Kommunedirektøren gir prosjektgruppen vide mandater og fulle tilganger til alle deler av kommunens virksomhet. Prosjektgruppen skal hente beste praksis nasjonalt og identifisere gevinster for Stavanger kommune. Prosjektet rapporterer halvårlig til kommunalutvalget, og årlig i egen sak til formannskapet.

Salg av eiendom

For å redusere kommunens lånegjeld ber Venstre om en gjennomgang av kommunens samlede eiendomsportefølje med sikte på å selge unna en andel av de eiendommene som kommunen selv ikke har planer om å utvikle til egne formål på kort- eller mellomlang sikt. Det må unngås at eiendommer slik som for eksempel ved tidligere Ungdommens Motorsenter ved Haugåsstubben på Åsen blir liggende brakk lenge uten en tydelig datofestet plan for videreutvikling og realisering. Venstre legger inn en konservativ forventning om salg av eiendommer til verdi av 25 millioner i løpet av 2021.

Beløp i hele tusen kroner

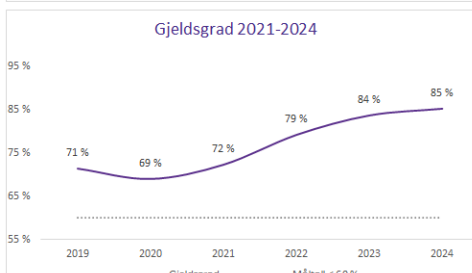
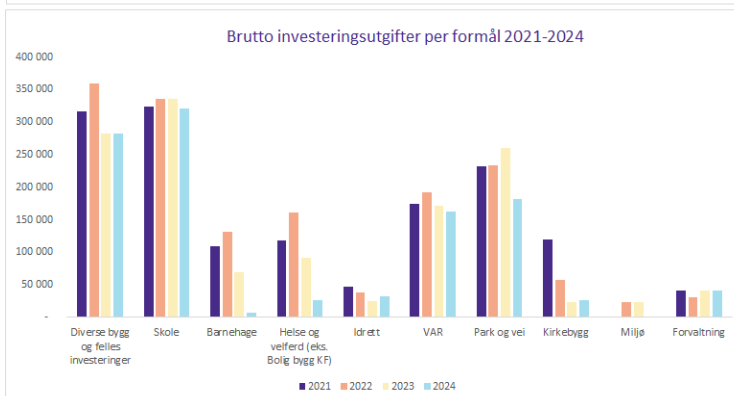
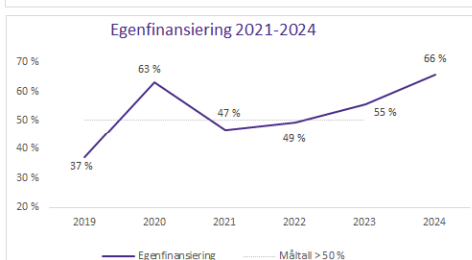
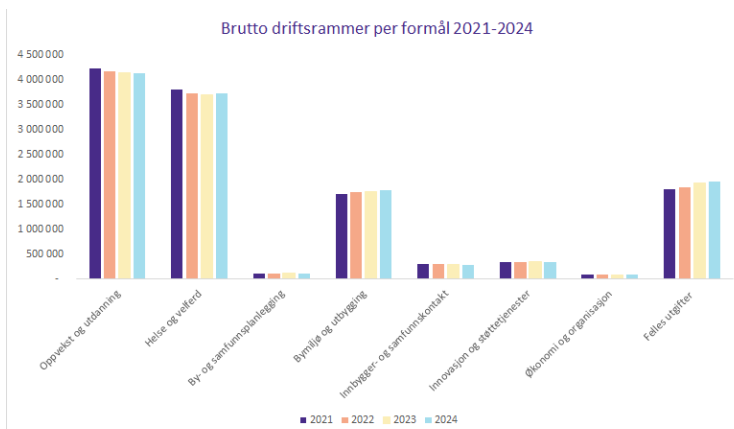
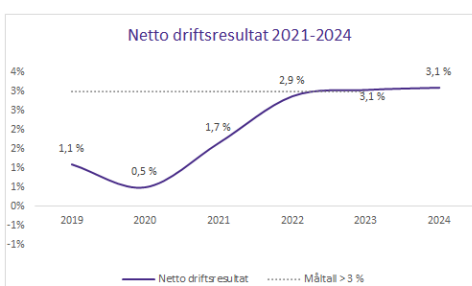
Drift	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsramme iht. kommunedirektørens forslag	12 281 971	12 216 468	12 288 554	12 357 135
Netto driftsresultat iht. kommunedirektørens forslag	2,0 %	2,8 %	3,0 %	2,8 %
Brutto driftsramme iht. partiets forslag (omtrentlig)	12 277 956	12 220 152	12 292 385	12 360 130
Netto driftsresultat iht. partiets forslag (omtrentlig)	1,7 %	2,9 %	3,1 %	3,1 %
Sum driftsbalanse (skal være null)	-	-	-	-

Foreslåtte endringer i investeringsbudsjettet øker investeringsnivået samlet de neste 4 årene med: **419 000**

Investeringer	2021	2022	2023	2024
Brutto investeringer iht. kommunedirektørens forslag	1 344 850	1 401 250	1 262 050	1 025 825
Brutto investeringer iht. partiets forslag	1 482 850	1 565 250	1 321 050	1 083 825
Endring sammenlignet med kommunedirektørens forslag	138 000	164 000	59 000	58 000
Udekket	-	-	-	-

Endringer i låneopptak medfører en økning i kommunens kapitalkostnader sammenlagt for neste 4 år på: **48 674**

Låneopptak og finanskostnader	2021	2022	2023	2024
Låneopptak iht. kommunedirektørens forslag	651 037	627 743	583 222	387 123
Låneopptak iht. partiets forslag	791 931	795 312	589 212	372 041
Endring sammenlignet med kommunedirektørens forslag	140 894	167 570	5 990	-15 082
Endring i kapitalkostnader som følge av endring i låneopptak	6 528	14 231	14 375	13 540

Handlings- og økonomiplan 2021-2024
INVESTERINGER

Venstre

1. Oppsummering	Beløp i hele tusen kroner					Linje	Note
	2021	2022	2023	2024	2021-2024		
Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett	1 344 850	1 401 250	1 262 050	1 025 825	5 033 975		
Partiets endringer- totale endringer	138 000	164 000	59 000	58 000	419 000		
Nytt forslag til investeringsbudsjett justert for partiets endringer	1 482 850	1 565 250	1 321 050	1 083 825	5 452 975		
Låneopptak iht kommunedirektørens forslag	651 037	627 743	583 222	387 123	2 249 124		
Låneopptak iht. partiet endringer	140 894	167 570	5 990	-15 082	299 373		
Nytt nivå på låneopptak justert for partiet endringer	791 931	795 312	589 212	372 041	2 548 496		
Overføring fra drift iht kommunedirektørens forslag	224 672	302 595	328 916	326 719	1 182 902		
Overføring fra drift iht. partiets endringer	-27 894	26 430	28 010	73 082	99 627		
Nytt nivå på overføring fra drift justert for partiets endringer	196 778	329 025	356 926	399 801	1 282 529		
Udekket iht. kommunedirektørens forslag	-	-	-	-	-		
Udekket iht. partiets forslag	-	-	-	-	-		

Til oppsummering og kontroll

2. HØP 2021-2024- Investeringstabell							
Diverse bygg og felles investeringer							
Kommunedirektørens forslag- sum diverse bygg, anlegg og felles investeringer	316 425	359 925	281 925	282 100	1 240 375		
Sum partiets endringer- diverse bygg og anlegg	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- diverse bygg og anlegg	316 425	359 925	281 925	282 100	1 240 375		
Skole							
Kommunedirektørens forslag- sum skole	201 000	191 000	295 000	282 000	969 000		
Tastaveden skole, rehabilitering	120 000	111 000	-	-	231 000		
Tastarustå skole: Ikke utvide for å kunne nedlegge Tastaveden skole	-5 000	-10 000	-60 000	-5 000	-80 000		
Kvernevik skole: Rehabilitering inkl bydelskulturskole	8 000	44 000	100 000	44 000	196 000		
Sum partiets endringer- skole	123 000	145 000	40 000	39 000	347 000		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- skole	324 000	336 000	335 000	321 000	1 316 000		
Barnehage							
Kommunedirektørens forslag- sum barnehage	109 000	131 500	69 000	8 000	317 500		
Sum partiets endringer- barnehage	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- barnehage	109 000	131 500	69 000	8 000	317 500		
Helse og velferd (eks. bolig bygg KF)							
Kommunedirektørens forslag- sum helse og velferd	118 700	161 500	91 500	27 200	398 900		
Sum partiets endringer- levekår	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- levekår	118 700	161 500	91 500	27 200	398 900		
Idrett							
Kommunedirektørens forslag- sum idrettsbygg	48 000	38 750	25 500	32 500	144 750		
Sum partiets endringer- idrettsbygg	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- idrettsbygg	48 000	38 750	25 500	32 500	144 750		
Vann, avløp og renovasjon							
Kommunedirektørens forslag- sum vann, avløp og renovasjon	174 900	191 800	171 100	162 900	700 700		
Sum partiets endringer- vann, avløp og renovasjon	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- Vann, avløp og renovasjon	174 900	191 800	171 100	162 900	700 700		
Park og vei							
Kommunedirektørens forslag- sum park og vei	214 525	215 075	240 525	163 525	833 650		
Fugleøy Mosvatnet	1 000	-	-	-	1 000		
El-bil, lading på gatelys: Budsjett økes til 4 mill årlig fom 2021	2 000	4 000	4 000	4 000	14 000	91	
Økt satsing på sykkelveier (dobling årlige investeringer i sykkelveier)	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000	118	
Asfaltering: Redusert ekstrabevilgning	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000	85	11
Bruer/kaier, rehabilitering	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000	92	
Ramme for bedre fremkommelighet biler reduseres fra 3 til 2 mill årlig	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000	95	
Sum partiets endringer- park og vei	18 000	19 000	19 000	19 000	75 000		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- park og vei	232 525	234 075	259 525	182 525	908 650		
Kirkelig fellesråd							
Kommunedirektørens forslag- sum kirkelig fellesråd	119 100	57 200	23 000	26 600	225 900		
Hundvåg kirke, rehabilitering: Streng budsjett disiplin. Redusert reservebuffer.	-2 500	-	-	-	-2 500	123	
Hausken mulighetsstudie	-500	-	-	-	-500	127	
Sum partiets endringer- kirkelig fellesråd	-3 000	-	-	-	-3 000		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- kirkelig fellesråd	116 100	57 200	23 000	26 600	222 900		
Miljø							
Sum partiets endringer- miljø	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- miljø	2 000	23 000	23 000	-	48 000		
Forvaltning							
Sum partiets endringer- miljø	-	-	-	-	-		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer- miljø	41 200	31 500	41 500	41 000	155 200		
Totale brutto investeringer							
Kommunedirektørens forslag - totale brutto investeringer	1 344 850	1 401 250	1 262 050	1 025 825	5 033 975		
Partiets endringer- totale endringer ift. kommunedirektørens forslag	138 000	164 000	59 000	58 000	419 000		
Nytt forslag til budsjett justert for partiets endringer totalt	1 482 850	1 565 250	1 321 050	1 083 825	5 452 975		
Finansiering							
Kommunedirektørens forslag låneopptak	651 037	627 743	583 222	387 123	2 249 124		
Kommunedirektørens forslag egenfinansiering	693 814	773 508	678 829	638 702	2 784 852		
Partiets endringer i egenfinansiering føres under:							
Overføringer fra drift til investering (beregnes i driftsbudsjettet)	-27 894	26 430	28 010	73 082	99 627		
Tastaveden skole: Ikke selge dagens tomt i 2022	-	-30 000	-	-	-30 000		
Salg kommunale eiendommer	25 000	-	-	-	25 000		
Refusjon forskuttering for fylkeskommunen gang- og sykkelvei Judaberg	-	-	25 000	-	25 000		
Andre tilskudd	-	-	-	-	-		
Partiets endring i låneopptak (beregnes automatisk)	140 894	167 570	5 990	-15 082	324 373		
Udekket iht. partiets endringer	-	-	-	-	-		

Handlings- og økonomiplan 2021-2024

DRIFT

Venstre

STAVANGER KOMMUNE

Beløp i hele tusen kroner

	2021	2022	2023	2024	Linje	Note
1. Oppsummering						
Brutto budsjetttramme iht. kommunedirektørens forslag	12 281 971	12 216 468	12 288 554	12 357 135		
Netto driftsresultat iht. kommunedirektørens forslag	2,0 %	2,8 %	3,0 %	2,8 %		
Brutto budsjetttramme iht. partiets forslag	12 277 956	12 220 152	12 292 385	12 360 130		
Netto driftsresultat iht. partiets forslag (omtrentlig)	1,7 %	2,9 %	3,1 %	3,1 %		
Sum driftsbalanse (skal være null)	-	-	-	-		

2. HØP 2021-2024- driftsrammetabell

Oppvekst og utdanning

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	-6 442	-78 742	-103 942	-118 942		
Brutto budsjetttramme iht. kommunedirektørens forslag	4 142 481	4 070 181	4 044 981	4 029 981		
Legg inn dine endringer under:						
Barnehage						
Fjerne nedleggelse/kutt i særskilt tilrettelagte avdelinger (STA-tilbudet)	2 000	3 000	3 000	3 000	90	
Reversere kutt som følge av strukturendring/nedleggelse barnehager	2 600	2 600	2 600	2 600	95	
Økt bemanning barnehager med levekårsutfordringer (reversering kutt i satsing)	4 000	4 000	4 000	4 000	96	
Barnehage: Økt voksentetthet	18 000	18 000	18 000	18 000		
Skole						
Skole: Overgangsordning ressursfordeling Finnøy og Rennesøy	4 000	4 000	4 000	3 000		
Skole: Styrking av rammen - grunnskolen 1.-4. trinn	10 000	10 000	10 000	10 000		
Skole: Styrking av rammen - grunnskolen 4.-7. trinn	15 000	15 000	15 000	15 000		
Skole: Styrking av rammen - grunnskolen 8.-10. trinn	20 000	20 000	20 000	20 000		
STOLT: Moderert kutt i STOLT og spesialundervisning	1 800	3 600			118	
SFO						
Økt voksentetthet i SFO	20 000	20 000	20 000	20 000		
Awikle gratis SFO til 1. trinn for familier med normal og høy inntekt	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	111	
Gjennføre gratis og redusert betaling lavinntektsfamilier i SFO	3 700	8 000	8 000	8 000	120	
Kulturskolen						
Stavanger kulturskole: Reversere økt elevavgift og kutt i lønn	1 350	1 350	1 350	1 350		D1
Psykisk helse og elevstøtte i skolen						
Flere helsesykepleiere (6 nye stillingshjemler)	2 700	3 600	3 600	3 600		
Innføre skolepsykologer (3 stillinger)	1 800	2 400	2 400	2 400		
Økt satsing mobbeombud: Stilling økes til 100%	396	396	396	396		
Barneverntjenesten						
Barnevern: Ingen nedjustering av ettervernstilbudet	3 500	3 500	3 500	3 500	82	
Embo						
Nedleggelse av basen utsettes, i første omgang i to år	1 400	2 100			84	D2
Vitenskapsundervisning for unge						
Newton-rommet v/Oljemuseet legges ikke ned		800	800	800	105	
Sum endring iht. partiets forslag	82 246	92 346	86 646	85 646		
Ny budsjetttramme iht. partiets forslag	4 224 727	4 162 527	4 131 627	4 115 627		

Helse og velferd

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	47 338	-6 932	-22 432	6 868	
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	3 792 170	3 737 900	3 722 400	3 751 700	
Legg inn dine endringer under:					
Velferd og sosial					
Egenandel fjernes for alle dagsentere for utviklingshemmede	1 600	1 600	1 600	1 600	D3
funksjonshemmede	3 000	3 000	3 000	3 000	
Alternativ til vold (ATV): Avtalen styrkes fra 2,5 til 4 psykologstillinger	1 378	1 838	1 880	1 918	
Krisesenteret: Styrkes med ett årsverk (Stavangers andel, 39 %)	390	390	390	390	
OBS team: Omstillingskutt revereres	400	400	400	400	217
Rehabiliteringsseksjonen: Omstillingskutt revereres	1 154	1 154	1 154	1 154	219
Matsentralen Rogaland: Driftstilskudd (2 måltider fra hver innbygger i SVG)	718	721	724	727	D4
Helse og omsorg					
Fysio- og ergoterapitjenesten: Reversere kutt i 1-2 stillinger	1 400	1 400	1 400	1 400	145
Fysio- og ergoterapitjenesten: Stopp ytterligere foreslått nedskjæring	600	600	600	600	146
Fysio- og ergoterapitjenesten: Ekstra årsverk ansettes Sandnes)	750	1 000	1 000	1 000	
	-17 792	-37 305	-40 557	-40 557	D5
Tilskudd lag og organisasjoner - Innvilget full støtte iht søknad:					
A-larm Rogaland - Prosjekt Frøya (totalt kr 92.600,-)	54				3
KIA Velferd Kristent Interkulturelt Arbeid (totalt kr 1.000.000,-)	804				7
Kirkens bymisjon, Josephines kafe (totalt kr 300.000,-)	300				10
Kirkens bymisjon, Gateprest (totalt kr 150.000,-)	42				12
Kirkens bymisjon, Tillitsperson (totalt kr 175.000,-)	175				14
Røde Kors - Nettverk etter soning, bedre overgang fra fengsel til samfunn	253				26
Røde Kors - Kulturdialog	95				29
SiS - Studentsamskipnaden: Studenthelsestasjon (totalt kr 200.000,-)	58				31
SiS - Studentsamskipnaden: Psykisk helsetilbud studenter (tot. kr 1.850.000,-)	1 752				32
Skipper Worse middagsdistribusjon (totalt kr 800.000,-)	222				34
Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning - Psyk Opp info (totalt kr 200.000,-)	19				37
Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning - Schizofrenidagene (totalt kr 155 000,-)	11				38
Stiftelsen Pårørendesenteret, Vaisenhusgate 39 (tot kr 1,7 mill kr)	160				39
Stiftelsen Pårørendesenteret, Barne- og ungdomskontakt (tot kr 300.000,-)	300				40
Crux oppfølgingscenter, Kirkens sosialtjeneste - ettervern og aktivitetstilbud	56				44
Engøyholmen kystkultursenter, driftstilskudd (totalt kr 2,5 mill)	540				46
Fontenehuset: Psyk.lidelser/helseutfordringer (totalt kr 2 mill)	400				47
Frelsearmeens Rusomsorg (tot kr 600.000,-)	170				48
Kirkens SOS: Døgnåpen krisetelefontjeneste	47				52
Stiftelsen Ullandhaug Økologiske gård (totalt kr 1.284.465,-)	579				62
Tilskudd lag og organisasjoner - Innvilget økt støtte:					
Eksistensia - utlevering av mat - driftstilskudd (innvilges 120.000 kr)	50				45
FRI Rogaland (tidligere LLH Rogaland) (totalt kr 120.000,-)	37				49
RIO rusmisbrukernes interesseorganisasjon	10				58
Sum endring iht. partiets forslag	-268	-25 202	-28 408	-28 368	
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	3 791 902	3 712 698	3 693 992	3 723 332	

By- og samfunnsplanlegging

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	-2 871	-4 171	-4 571	-4 571	
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	114 126	112 826	112 426	112 426	
Legg inn dine endringer under:					
Forprosjekt Urban nasjonalpark Mosvatnet-Sørmarka	700				
Innføring av Byarkitekt	1 200	1 200	1 200	1 200	
Byantikvaren: Styrkes med ekstra årsverk	800	800	800	800	
Byggesaksavdelingen: Styrkes med to årsverk	1 800	1 800	1 800	1 800	
Vernemillionen etableres for Storhaug, Eiganes/Våland og Hillevåg	2 000	2 000	2 000	2 000	
Sum endring iht. partiets forslag	6 500	5 800	5 800	5 800	
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	120 626	118 626	118 226	118 226	

Bymiljø og utbygging

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	19 056	40 956	60 823	93 262	
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	1 712 167	1 734 067	1 753 934	1 786 373	
Legg inn dine endringer under:					
Styrking av Klima- og miljøfondet (elbysykler, støtteordning elbil-ladere, mv)	7 500	7 500	7 500	7 500	
Lyntogforum: Stopp kommunedirektørens utmeldingsforsøk	100	100	100	100	261
Finnøy: HentMeg-ordning til Finnøy og Tølgje	2 245				
Finnøy: Reversering kutt trafiksikkerhetstiltak Finnøy	500	500	500	500	282
Kutt i budsjettøkning for asfalt og vei	-400	-800	-1 200	-1 600	275
Asfaltering: Økt kutt i asfaltering	-500	-500	-500	-500	288
Vintervedlikehold / feiling veinett: Redusert kutt	400	400	400	400	297
Frafalle leie for kommunens areal ifm uteservering i 2021 pga covid-19	2 600				
Sum endring iht. partiets forslag	12 445	7 200	6 800	6 400	
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	1 724 612	1 741 267	1 760 734	1 792 773	D6

Innbygger- og samfunnskontakt

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	2 170	2 370	970	-930
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	296 041	296 241	294 841	292 941

Legg inn dine endringer under:

Kultur

Kunsterstipendene: Dobles fra 7 til 14 årlige stipender à 50.000,-	350	350	350	350	
Kunsterstipend: Innføring 3-årig arbeidsstipend (9 stk)	840	1 680	2 520	2 520	
Økt støtte til festivaler (UKIS)	1 500	2 000	2 000	2 000	
Ny festival for samtidskunst	1 000	1 000			
Otto-huset på Finnøy: Støtten opprettholdes	20	20	20	20	343
Rogaland Teater, SSO, MUST: Reversere kutt i lønn/prisvekst	3 500	3 500	3 500	3 500	347
Sølvberget: Stoppe kutt	3 500	3 500	3 500	3 500	348
Reversere kutt i kulturinstitusjoner m/driftstilskudd	546	546	546	546	350
Reversere kutt i kulturavdelingen	215	215	215	215	351
Støtte til strømming av kulturopplevelser	100				

Tilskudd lag og organisasjoner (full støtte iht søknad):

Jernaldergården v/Arkeologisk Museum (totalt kr 200.000,-)	60				90
Rogaland kunstsenter (totalt kr 1.536.000,-)	664				92
Kunstsolen i Rogaland (totalt kr 603.000,-)	78				93
STAR driftstilskudd (totalt kr 800.000,-)	105				95
Tou Trykk Stiftelsen Grafisk Verksted Stavanger (totalt kr 700.000,-)	302				98
Studentersamfunnet Folken (totalt kr 900.000,-)	170				99

Tilskudd lag og organisasjoner (økt støtte):

Kunsthall Stavanger (innvilges totalt kr 1.144.000,- som i 2020)	42				96
--	----	--	--	--	----

Idrett

Driftstilskudd til idrettslag: Stopp kutt		1 000	1 000	1 000	250
Integreringstilskudd: Stoppe kutt		200	200	200	251
Idrettsrådet: Stoppe kutt i tilskudd		500	500	500	252

Næring

Grunderstipend	1 250	1 250	1 250	1 250	
----------------	-------	-------	-------	-------	--

Markedsføring

10 % kutt i kommunikasjonsavdelingen	-1 020	-1 005	-1 005	-1 005	
--------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--

Sum endring iht. partiets forslag	13 222	14 756	14 596	14 596	
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	309 263	310 997	309 437	307 537	

Innovasjon og støttetjenester

Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	4 795	6 795	4 775	4 775
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	341 696	343 696	341 676	341 676

Legg inn dine endringer under:

Kommunedirektør, ikke økt budsjettramme stab	-2 000				74
Økt gevinstrealisering fra digitaliseringsprosjekter (7,5 mill årlig økning)	-7 500	-15 000	-22 500	-30 000	
Interkommunalt samarbeid om innkjøpsavtaler		-850	-2 200	-5 000	
Sum endring iht. partiets forslag	-9 500	-15 850	-24 700	-35 000	
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	332 196	327 846	316 976	306 676	

	2021	2022	2023	2024	Linje	Note
Økonomi og organisasjon						
Sum brutto endringer iht. kommunedirektørens forslag	-300	-1 300	-1 300	-1 300		
Brutto budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	87 482	86 482	86 482	86 482		
Legg inn dine endringer under:						
Redusert budsjett for reiser og kurs	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		
3 ansettelser konsern/strategi (tilsvarende McKinsey, BCG, Bain & co)	4 000	6 000	6 500	6 900		D7
Resultater fra strategisk omstilling konsern	-6 000	-11 000	-15 000	-17 000		
Kommunale foretak						
Reversering urealistisk besparelse ved tilbakeføring 4 kommunale foretak	500	3 000	4 000	5 000	67	
B/U-modell: Årlig rammekontrakt innføres. 50% effekt, 10 administrative årsverk	-3 000	-6 000	-8 000	-8 000		
Unngåtte omstillingssmerter (konservativt anslag fra Cuenoud-studien)	-18 750					
Reduserte utgifter ifm sykefravær ved bevaring av kommunale foretak		-11 129	-16 694	-22 258		
Bygghrift KF: Effekter av fortsatt positiv utvikling sykefravær til 6,3 % i 2023	-281	-469	-938	-938		
Bygghrift KF: Bortfall eksterne salgsinntekter (netto inntekter)	-1 520	-1 665	-1 810	-1 955		D8
Bygghrift KF: Mersalg nye kunder vaktmestertjenester (15 % årlig økning)		-250	-272	-293		
Natur og Idrettsservice KF: Bortfall eksterne salgsinntekter (netto inntekter)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		D9
Natur og Idrettsservice KF: 10 % årlig økning mersalg anleggsgartner-gruppen		-100	-200	-300		
Demokrati						
Houston-Galveston festivalen avvikles i sin helhet	-150		-150	-150	47	
Opposisjonstillegg: I mangel av AU'er innføres opposisjonstillegg	478				48	
Stoppe udemokratisk kutt i frikjøp/kutt lokalpolitikere	1 840	1 840	1 840	1 840	50	
Kutt i formannskapets reservekonto	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200		
Sum endring iht. partiets forslag	-28 083	-24 973	-35 923	-42 354		
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	59 399	61 510	50 560	44 128		
Felles utgifter						
Sum endring iht. kommunedirektørens forslag	-57 017	-17 750	78 989	102 731		
Budsjettramme iht. kommunedirektørens forslag	1 795 808	1 835 075	1 931 814	1 955 556		
Legg inn dine endringer under:						
Lønnsoppgjør 1,7 %	-10 545	-10 545	-10 545	-10 545	56	
Sum endring iht. partiets forslag	-4 017	3 686	3 830	2 994		
Ny budsjettramme iht. partiets forslag	1 791 791	1 838 761	1 935 644	1 958 550		
Felles inntekter						
Legg inn dine endringer under:						
Skatt fra inntekt og formue	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000		
Rammetilskudd						
Eiendomsskatt						
Havbruksfondet	-3 650	-33 000	-3 650	-28 000	24	D10
Miljøavgift for cruiseturister (40 kr per passasjer) fom 2022		-10 200	-12 000	-13 800	72	D11
Stavanger Parkering KF: Økt utbytte	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000		
Rogaland Parkering AS: Utbytte	-2 000					
Korrigerings kommunedirektør inkurie økt feiegebyr	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	59	
Legg inn dine endringer i disposisjonsfond under:						
Disposisjonsfond						
Endring i overføring fra drift til investering (klikk på knappen under)	-27 894	26 430	28 010	73 082		
 Endre egenfinansiering						
Sum endringer i felles inntekter og utgifter iht. partiets forslag	-76 560	-54 080	-24 810	-6 720		
Endringer i låneopptak i investeringsbudsjettet samt endringer i overføringer fra drift har medført følgende endringer i renter og avdrag:						
Renter, endret låneopptak (beregnes av modellen)	1 832	3 949	3 893	3 561		
Endring avdragsbetalinger (beregnes av modellen)	4 696	10 282	10 482	9 979		
Brutto driftsramme iht. kommunedirektørens forslag	12 281 971	12 216 468	12 288 554	12 357 135		
Ny brutto driftsramme iht. partiets forslag	12 277 956	12 220 152	12 292 385	12 360 130		
Sum driftsbalanse (skal være null)	-	-	-	-		

10 Noter til tallbudsjettet

Noter til driftsbudsjettet

D1. Stavanger kulturskole

Stavanger kulturskole fikk ifm 1.tertial 2020 tilført kr 600.000 for korriering av feil budsjettering gjort ifm kommunesammenslåingen. Disse ble ikke opprettholdt i kommunedirektørens forslag til HØP 2021-2024, og innebærer ergo netto kutt. Videre er kulturskolen blitt instruert til å dekke økninger i lønnsoppgjøret innenfor rammen av fjorårets budsjett, hvilket i følge rapportering til styret utgjør ca 600.000 kr. I tillegg til dette er det foreslått økt kontigent for elevene som utgjør kr 500.000 i inntekter for kulturskolen. Venstre ønsker ikke å påføre elevene økte kontigenter, vi vil kompensere kulturskolen for konsekvensene av kommunesammenslåingen og kompenserer kulturskolen for lønnsjustering, på 250.000 kr. Totalt styrker Venstre kulturskolen med 1,35 mill kr årlig.

D2. Embo

Embo-basen har jobbet godt for integrering av mindreårige flyktninger og asylsøkere. Venstre mener behovet fortsatt er til stede og går inn for en 2 års utsettelse av vurderingen om nedleggelse. Før basen eventuelt kan nedlegges skal det være foretatt en grundig vurdering av behov utover gjeldende HØP-periode.

D3. Fjerning egenandeler på alle dagsentre for utviklingshemmede

Jamfør kommunedirektørens svar på spørsmål 31 fra Venstre gir det en årlig merkostnad på om lag 1,6 millioner kroner.

D4. Forpliktende driftstilskudd Matsentralen

Matsentralen har behov for økonomisk forutsigbarhet for å kunne skalere opp produksjonen og ønsker derfor en forpliktende avtale med kommunene. Venstre går inn for at Stavanger kommune gir et årlig driftstilskudd på 5 kr per innbygger, som tilsvarer prisen av 2 måltider.

Det legges til grunn et innbyggertall på 143 691 ([SSB pr 2.kvartal 2020](#)) og 0,4 % årlig befolkningsvekst i tråd med prognosen til SSB. Det gir følgende utbetalinger i driftsstøtte for Matsentralen for årene 2021-2024: 718.000 kr, 721.000 kr, 724.000 kr, 727.000 kr.

D5. Omstilling alders- og sykehjem til fremtidens behov

Sandnes kommune har idag en dekningsgrad på 22,8 %. For kommende periode foreslås den senket til 21,6 % (2021), 21,3 % (2022), 20,2 % (2023) og 19,3 % (2024). Stavanger Venstre går inn for at Stavanger kommune også reduserer dekningsgraden, men i mindre grad enn Sandnes.

Stavanger Venstre går inn for at dekningsgraden i Stavanger skal være 1,4 % høyere enn Sandnes for 2021, 1 % høyere for 2022-2023. Oppnådd nivå opprettholdes deretter på 21,2 %, slik at dekningsgraden i 2024 vil være 1,9 % høyere i Stavanger enn Sandnes. Dermed legges det til grunn en dekninggrad i Stavanger på henholdsvis 22,9 % (2021), 22,3 % (2022), 21,2 % (2023) og 21,2 % (2024).

Jfr kommunedirektørens svar på spørsmål 75 fra Høyre utgjør en reduksjon ned til 23 % dekningsgrad 14,54 mill kr. Videre vil hver 0,1 % reduksjon i dekningsgrad ned fra 23 % utgjøre om lag kr 3,252 mill kr. Dermed kan kommunedirektørens budsjettforslag reduseres med hhv -17,79 mill kroner (2021), -37,305 mill kroner (2022) og -40,557 mill kroner (2023 og 2024).

D6. Frafalle gategrunnsleie ifm covid-19

Som ledd i å begrense økonomiske utfordringer for utelivsbransjen i Stavanger går Venstre inn

for å gi aktørene gratis gategrunnsleie så lenge det som følge av pandemien er innført restriksjoner som medfører omsetningssvikt. Venstre legger i førsteomgang inn friske midler i budsjettet tilsvarende fri gategrunnsleie til og med andre kvartal 2021.

D7. Strategisk omstilling konsern

Det settes av en lønnsramme på 6 millioner kroner til tre midlertidige nyansettelser for personell med sterk faglig kompetanse på konsernomstilling. Makseffekt i 2021 er 4 millioner kroner som følge av oppstart tidligst 1. april. Det må også påregnes lenger ledetid enn normal for å finne de riktige kandidatene, som ventelig vil mer utfordrende å rekruttere enn ordinære arbeidssøkende.

Det settes som klar forventning til ansettelseskontraktene at omstillingsprosjektene skal generere betydelige innsparinger for Stavanger kommune. For 2021 settes et beskjedent innsparingsmål på kr 6 mill, og nivået økes gradvis gjennom perioden til minimum 17 millioner kroner effekt i 2024. Innsparingseffektene skal være minst det dobbelte av kostnadene ved prosjektet, og det etableres insentiver i ansettelseskontraktene som skal stimulere til maksimale økonomiske resultater fra prosjektet.

D8. Tapt overskudd fra salg til eksterne kunder (Stavanger Byggdrift KF)

Stavanger Byggdrift KF (SBD) hadde i 2019 eksterne varesalg fra renholdsavdeling, mat/måltid, vaktmestertjenester til borettslag/sameier på totalt kr 4,7 millioner kroner. Det er flere barnehager og borettslag/sameier som står klare til å signere kontrakter med nye leveransere fra SBD dersom foretaket vil fortsette. Det er generelt høy etterspørsel i det private markedet etter å få levert disse tjenester av SBD konkret, og en konservativ prognose for 2021 ligger på 7,6 millioner kroner, med en betydelig potensiell oppside. Det legges til grunn en tilsvarende vekst fra 2019 ut perioden. Fratrukket kostnader til drifts- og varekostnader på ca 80 %, gir det en merinntekt for kommunen som vil ikke vil bortfalle som følge av at Venstre ikke støtter kommunedirektørens forslag om å legge ned SBD som kommunalt foretak.

D9. Tapt overskudd fra salg til eksterne kunder (Natur og Idrettsservice KF)

Anleggsgartnergruppen i Natur og Idrettsservice KF (NIS) hadde i 2019 et varesalg mot eksterne kunder på ca 6,7 millioner kroner og fratrukket varekostnader mv ga det et isolert overskudd på ca 0,7 millioner kroner. I 2020 ligger prognosen for overskudd an til å bli kr 1,0 millioner kroner. Det legges til grunn tilsvarende omsetningsnivå fra 2021 og ut perioden. Fratrukket kostnader til drifts- og varekostnader gir det en årlig merinntekt på kroner 1 millioner for kommunen som vil ikke vil bortfalle som følge av at Venstre ikke støtter kommunedirektørens forslag om å legge ned SBD som kommunalt foretak.

D10. Havbruksfondet

Venstre legger til grunn henholdsvis 18,65 mill kroner i 2021 og 48 mill kroner i 2022. Med kommunedirektørens forutsetning på 15 mill årlig gir det en økt inntjening på 3,65 mill kroner i 2021 og 33mill kroner i 2022. 18,65 mill kr legges til i 2023 og xx millioner i 2024.

D11. Miljøavgift for cruiseturister fra 2022

Venstre legger til grunn en avgift på kr 40 cruisepassasjer og at ordningen trer inn fra sesongen 2022. Det antas et gjennomsnittlig antall passasjerer på henholdsvis 450.000, 500.000 og 550.000 for årene 2022-2024. Med anslått belegg på 90 % gir dette inntekter på henholdsvis kr 16,2 millioner (2021), 18,0 millioner (2023) og 19,8 millioner (2023). Fratrukket kommunedirektørens foreslåtte inntekter fra samme avgift på 6 mill årlig gir det kr 10,2 millioner (2021), 12,0 millioner (2023) og 13,8 millioner (2023) i merinntekter.

Noter til investeringsbudsjettet

11. Rehabilitering av Kvernevik skole til 2023

Prosjektet var helt tatt ut i kommunedirektørens budsjettforslag. Venstre står fast på at kvernevik skole skal

rehabiliteres klar til 2023 som lovet. Kostnadsanslag på kr 196.000.000 innarbeides iht. prosjektramme angitt i HØP 2019-2022

Les mer på:
www.stavanger.venstre.no
facebook.com/StavangerVenstre

VENSTRE
Stavanger

